

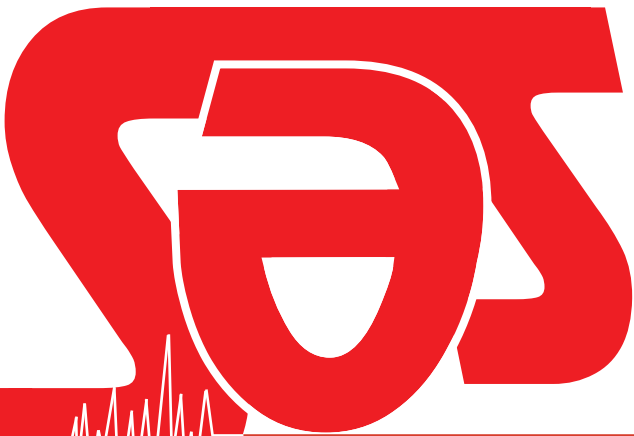
QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzetdir

№ 103 (7271)

15 iyun 2025-ci il.
Qiyməti 60 qəpik

Beynəlxalq konfrans iştirakçıları Ulu Öndər
Heydər Əliyevin məzarını, Şəhidlər xiyabanını və
"Türk şəhidliyi" abidəsini ziyarət ediblər

4

Böyük Qayıdış: Laçın inkışaf edir, Laçın dirçəlir!

2

İlham Əliyev: "Laçının MDB-nin mədəniyyət paytaxtı
elan edilməsi həm laçınlılar, həm də bütün Azərbaycan
xalqı tərəfindən böyük minnətdarlıqla qarşılıb"

15 İyun – Milli Qurtuluş Günü: dövlətçilik tariximizin qürur səhifəsi!

15 iyun
Milli Qurtuluş Günü

"Azərbaycana kömək
yox, əməkdaşlıq və
tərəfdaşlıq lazımdır"

5

İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının
turizm paytaxtı - Şuşa şəhəri

6

Müstəqil həyatınız
mübarək!

12

Özəl
məlumatların
paylaşılması
hansı risklər
yaradır?

13

"Real" bu
futbolçuya
1 milyard
avro qiymət
qoydu!

16

44 günlük Vətən müharibəsinin nəticəsi olaraq imzalanmış 10 noyabr Bəyanatına uyğun olaraq, dekabrın 1-də Laçın rayonu erməni işğalından azad edilib. 2020-ci ildə Şuşa şəhərinin azad edilməsinin ardınca noyabrın 9-da Azərbaycan Ordusu Laçının Güləbird, Səfiyan, Türklər kəndlərini də işğalçılardan təmizləmişdi. Müzəffər Azərbaycan Ordusunun Laçın rayonunun bir hissəsinə və digər mühüm strateji mövqelərə daxil olmasından, xüsusilə Şuşa şəhəri və onun ardınca 70-dən artıq kəndin azad edilməsindən sonra Ermənistan kapitulyasiya aktına imza atdı. Beləliklə, noyabrın 10-da Azərbaycan və Rusiya prezidentlərinin, Ermənistanın baş nazirinin imzaladıqları Birgə Bəyanata əsasən, Ermənistan silahlı qüvvələri Ağdam və Kəlbəcər rayonları kimi, Laçını da Azərbaycana təhvil verməli oldu. Beləliklə, Laçının azad edilməsi ilə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpa prosesi başa çatdı.

Laçın şəhəri "ağıllı idarəetmə", müasir qabaqcıl təhsil və inklüziv mobillik həlləri ilə seçilən davamlı və innovativ mərkəzə çevriləcək. Sənəddə təbii yaşılıqlarla əhatələnmiş şəhərin tarixən mövcud olmuş təxminən 258 hektar məskunlaşma ərazisində həyətianı sahəsi olan fərdi evlərə üstünlük verilib.

Şəhərdə işğal və Zəfər muzeylərinin yerləşəcəyi Memorial Park, peşə məktəbi, həmçinin mədəniyyət və turizm obyektləri də yaradılacaq.

Regional dövlətlərarası təşkilat olan Müstəqil Dövlətlər Birliyi (MDB) ilə Azərbaycan qarşılıqlı bərabər hüquqlu və faydalı əməkdaşlığa xüsusi diqqət ayıraraq, millətlərarası həmrəyliyə, etimada, mövcud münasibətlərin inkişafına və gücləndirilməsinə diqqət yetirir. Artıq özünü müstəqil dövlətlərin səmərəli əməkdaşlıq platforması kimi təsdiqləyən MDB-yə daxil olan dövlətlər regional təhlükəsizliyin təmin olunmasına və qarşılıqlı maraqlara əsaslanan əməkdaşlığın dərinləşməsinə töhfə veriblər. Azərbaycan MDB daxilində aparılan əməkdaşlıq çərçivəsində milli maraqlarını əsas tutaraq bu prinsip əsasında münasibətlərinin təməlini daha da möhkəmləndirir ki, bu da gələcək inkişaf üçün mühüm perspektivlər vəd edir.

"Bu gün Laçın artıq bərpa olunub"

Azərbaycan Respublikası hər il keçirilən MDB Dövlət Başçıları Şurası, Hökumət Başçıları Şurası, İqtisadi Şura, Xarici İşlər Nazirləri Şurası və üzv olduğu digər orqanların iclaslarında fəal şəkildə iştirak edir. Ötən il Moskvada keçirilən Müstəqil Dövlətlər Birliyi (MDB) Dövlət Başçıları Şurasının iclasında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin iştirakı da münasibətlərin davamlılığını

təzahürüdür. Azərbaycanın işğaldan azad olunan dilbər guşələrindən olan Şərqi Zəngəzur rayonunun Laçın şəhərinin MDB Humanitar Əməkdaşlıq Şurasının qərarına əsasən, 2025-ci ildə MDB-nin mədəniyyət paytaxtı elan edilməsi əlbəttə ki, ölkəmizə olan münasibətin göstəricilərindəndir. Bu, hər bir azərbaycanlıda məmnunluq və fəxarət hissi oyatmış oldu. "Laçının MDB-nin mədəniyyət paytaxtı elan edilməsi həm laçınlılar, həm də bütün Azərbaycan xalqı tərəfindən böyük minnətdarlıqla qarşılıb", - deyən Azərbaycan Prezidenti bildirib ki, Laçın 30 ilə yaxın müddətdə Ermənistanın işğalı altında olmuş Azərbaycan şəhərlərindən biridir və demək olar ki, tamamilə dağıdılıb: "Bu gün Laçın artıq bərpa olunub. Burada yeni həyat başlayıb, keçmiş məcburi köçkünlər qayıdıblar".

İqtisadi güc və dinamik inkişaf

Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə rəşadətli Azərbaycan Ordusunun qazandığı Zəfər nəticəsində keçmiş məcburi köçkünlər 30 ildən sonra könüllü olaraq təhlükəsiz və yaşayış üçün yararlı olan doğma yurdlarına qayıdırlar. Ağalı və Talış kəndindən sonra əzəli torpaqlarımızın sahibləri olan laçınlıların da bir qismi öz yurdlarına qayıtdılar. Bu, əlbəttə ki, Azərbaycanın iqtisadi gücünün, dinamik inkişafının göstəriciləri sırasında-dır.

Məlumdur ki, dekabrın 1-i 2020-ci il tarixində Laçın rayonu Azərbaycan Respublikasına qaytarıldı. Bu, Azərbaycan Prezidenti, Ermənistan Respublikasının baş naziri və Rusiya Federasiyasının Prezidentinin bəyanatında öz əksini tapmış oldu. İşğal ilə əlaqədar rayona 7,1 milyard ABŞ dolları dəyərində ziyan dəymişdir. Laçının işğalı zamanı bu məkanda 50 mindən artıq əhali yaşayırdı. Laçın rayonunda 1992-1993-cü tədris ilində - işğal olunana qədər 106 məktəb fəaliyyət göstərmişdir. Məktəblərdə təhsil alan şagirdlərin sayı 8 min 877, müəllimlərin sayı isə 1390 nəfər olmuş. Təbii ki, işğaldan azad olunan ərazilərimiz kimi Laçın da tamamilə dağıdılıb.

44 günlük Vətən müharibəsi Zəfərlə başa çatdıqdan dərhal sonra Azərbaycan dövləti tərəfindən erməni qəsbkarlarının vəhşicəsinə dağıtdıqları bölgələrimiz sürətlə dirçəldilir.

Laçında ilkin olaraq 700 bina inşa edilməsi Azərbaycan iqtisadi gücü nəticəsində ərşəyə gəldi. Laçın qısa bir zamanda şəhərin Baş planına əsasən, "ağıllı idarəetmə", müasir qabaqcıl təhsil və inklüziv mobillik həlləri ilə seçilən davamlı və innovativ mərkəzə çevriləcək. İşğaldan azad edilmiş bütün ərazilərimizdə, o cümlədən Laçın rayonunda abadlıq-quruculuq işləri sürətlə davam etdirilir. Yeni yollar salınır, infrastruktur qurulur, kəndlər, qəsəbələr bərpa edilir. Planlı və sistemli şəkildə görülən bütün işlər bilavasitə dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin nəzarəti altındadır. Laçının Baş Planına əsasən, 20 il ərzində şəhər ərazisi-

Böyük Qayıdış: Laçın inkişaf edir, Laçın dirçəlir!

İlham Əliyev: "Laçının MDB-nin mədəniyyət paytaxtı elan edilməsi həm laçınlılar, həm də bütün Azərbaycan xalqı tərəfindən böyük minnətdarlıqla qarşılıb"

nin genişlənərək 713 hektara, əhali sayının isə 18 min nəfərə çatacağı proqnozlaşdırılıb.

Şəhər ərazisində 7 park

İşğaldan azad edilmiş bütün ərazilərimizdə, o cümlədən Laçın rayonunda abadlıq-quruculuq işləri sürətlə davam etdirilir. Yeni yollar salınır, infrastruktur qurulur, kəndlər, qəsəbələr bərpa edilir. Planlı və sistemli şəkildə görülən bütün işlər bilavasitə dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin nəzarəti altındadır. Azad Laçına Azərbaycan Prezidentinin səfərləri zamanı dövlət başçısı təməlqoyma və açılış mərasimlərində iştirak edir, aparılan işlərlə yerində tanış olur, tapşırıq və tövsiyələrini verir.

Bu gün Laçınımız abadlıq-quruculuq meydanına çevrilib. Ən əsası isə onu qeyd edək ki, işğaldan azad olunan ərazilərimizdə kompleks tədbirlərin həyata keçirilməsi bu ərazilərin müasir zamanın tələblərinə uyğun qurulmasına və Böyük Qayıdışımızla əzəli sakinlərin bu torpaqda rahat, firavan yaşamasına istiqamətlənib.

Artıq işğaldan sonra digər ərazilərimiz kimi, Laçın da böyük quruculuq meydanına çevrilib. Başqa bölgələrimizlə yanaşı, Laçında da sürətli tikinti-quruculuq işləri aparılır. Şərqi Zəngəzur iqtisadi bölgəsində yerləşən Laçına həyat yenidən qayıdır. Laçın istiqamətində dövlət sərhədləri möhkəmləndirilir və rayon ərazisində fərqli təyinatlı infrastruktur layihələri uğurla həyata keçirilir. Rayonda generasiya gücü 8 meqavat olan Güləbird Su-Elektrik Stansiyası işə salınıb. Bu stansiya təxminən 7000 nəfər əhəlinin elektrik enerjisi ilə təminatında mühüm rol oynayacaq. Bununla yanaşı, rayonun yol-neqliyyat infrastrukturunu yenidən və ən müasir standartlar üzrə qurulur. Laçında indiyədək bir sıra infrastruktur layihələri icra edilib. Şəhər ərazisində 7 park salınır ki, onların da artıq ikisində işlər tamamlanıb.

Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi altında Azərbaycan Ordusunun gücü sayəsində azadlığına qovuşan Laçın yeni bir dövrünə – quruculuq və inkişaf dövrünə qədəm qoyub.

Zümrüd BAYRAMOVA

Azərbaycanın dövlətçilik tarixində çox mühüm əhəmiyyətə malik günlərdən biri 1993-cü ilin 15 iyunudur. Həmin gün Ulu Öndər Heydər Əliyevin ölkəmizdə ikinci dəfə siyasi hakimiyyətə Qayıdışı xalqımızın taleyində Qurtuluş yolunun başlanğıcı oldu. 2023-cü ilin “Heydər Əliyev İli” elan olunması barədə imzalanan Sərəncamda deyilirdi: Dövlətçilik salnaməmizdə silinməz izlər qoymuş, azərbaycanlı olması ilə ömür boyu fəxr etmiş, milli qürur və ictimai məbəyimiz olan Heydər Əliyev bütün dünyada Azərbaycanın rəmzi kimi qəbul edilir. Xalqımız onun əziz xatirəsini həmişə uca tutur və minnətdarlıqla anır, yenidən hakimiyyətə gəldiyi günü Azərbaycan Respublikasının dövlət bayramı – Milli Qurtuluş Günü kimi qeyd edir. Müstəqil Azərbaycan Ulu Öndərin indiki və gələcək nəsillərə əmanəti, onun zəngin və çoxşaxəli irsi isə xalqımızın milli sərvətidir. Bu müqəddəs mirası qoruyub saxlamaq hər bir azərbaycanlının şərəfli vəzifəsidir.

Heydər Əliyev ona görə Azərbaycanın rəmzinə çevrilmişdir ki, öz xalqını zamanın mürəkkəb tarixi-siyasi sınaqlarından uğurla çıxarmış və ardıcıl mübarizə apararaq onu müstəqilliyə qovuşdurmuş qüdrətli şəxsiyyətdir. Azərbaycan xalqı yeni əsrə və yeni minilliyə məhz Heydər Əliyev zəkasının işığında qədəm qoymuşdur. Davamlı yüksəliş yolunda inamla irəliləyən müasir Azərbaycan Heydər Əliyevin həyat amalının təntənəsidir.

Tarixi faktlara nəzər salarkən görmək olur ki, Azərbaycana rəhbərliyinin birinci dövründə Heydər Əliyev özünün qeyri-adi idarəçilik bacarığı, polad iradəsi və yüksək vətənpərvərliyi sayəsində, uzaqgörən və məqsədyönlü qərarları ilə çox qısa müddətdə respublikamızda sosial-iqtisadi, elmi-texniki və mədəni sahələrin inkişafında böyük sıçrayışa nail olmuşdur. Xalqın taleyinin bu mərhələsində - azadlıq və müstəqillik duyğularının artdığı illərdə Ulu Öndər həmin duyğuları alovlandırdı ki, bu da illər sonra müstəqilliyimizin bərpası ilə nəticələndi.

Ümummilli Lider Azərbaycanda ikinci dəfə siyasi hakimiyyətə gəlməseydi...

90-cı illərdə ölkəyə rəhbərlik edənlərin siyasi sərişsizliyi, idarəçilik qabiliyyətinin olmaması Azərbaycanın mövcudluğunu, sözün həqiqi mənasında, sual altında qoymuşdu. Xaos, anarxiya, özbaşınalıq, torpaqlarımızın işğal olunması xalqımıza müstəqilliyin sevincini yaşamaq imkanı verməmişdi. Belə çətin və mürəkkəb bir dövrdə Azərbaycan xalqı üzünü Ulu Öndər Heydər Əliyevə tutaraq öz varlığını təmin etdi.

“Mənim həyatım da, fəaliyyətim də yalnız və yalnız Azərbaycanın müstəqilliyinin qorunub saxlanmasına, ölkə-mizin bu ağır vəziyyətdən qalxmasına həsr olunacaqdır”, – deyən Ümummilli Lider problemlərin həlli üçün ölkədə vətəndaş həmrəyliyi, sabitliyi son dərəcə vacib sayırdı: “Əgər respublikada ictimai-siyasi sabitlik olmasa, sağlam ictimai-siyasi mühit olmasa, heç bir sosial-iqtisadi proqramdan, yaxud problemlərin həll edilməsindən söhbət gedə bilməz”.

Dahi şəxsiyyətin müdrik siyasətinin nəticəsi idi ki, ölkəmiz bir dövlət kimi dünya xəritəsindən silinmək təhlükəsindən xilas oldu, müstəqilliyini qorudu, respublikada tüğyan edən ictimai-siyasi böhran aradan qaldırıldı və inkişafın təməli qoyuldu.

1990-cı ilin yanvar ayında Azərbaycanın ayrı-ayrı rayonlarının, eləcə də Naxçıvanın sərhədlərində ermənilər tərəfindən münafişlər törədilirdi. Yanvar ayının 18-də keçmiş SSRİ-nin Daxili Qoşunlarının iştirakı ilə Naxçıvanın Kərki kəndi işğal olunmuşdu. Ermənilərin Sədərək istiqamətində mütəmadi hücumları başlamışdı və vəziyyət gündən-günə gərginləşirdi. Yanvarın 20-də

15 iyun 1993-cü il: xalqın qurtuluş tarixi

Bakıda törədilən faciə ilə Naxçıvanın sərhədlərində münafişlərin başlanmasının üst-üstə düşməsi isə ermənilərin havadarlarının əvvəlcədən hazırladığı böyük plan üzrə cərəyan edirdi. Belə ki, burada məqsəd diqqətin Bakı hadisələrinə yönəlməsi fonunda Naxçıvanın əhalisi arasında ümidsizlik yaradaraq bölgənin boşaldılması və erməni işğalı üçün şəraitin yaradılması idi. Digər tərəfdən isə Naxçıvanı ölkənin paytaxtı ilə birləşdirən yollarda da ermənilər tərəfindən münafişlər törədilir, Bakı-Naxçıvan qatarları dayandırılır, günlərlə işləmir, maşinistlərə qarşı vəhşiliklər edilirdi. Naxçıvan blokada vəziyyətinə salınırdı.

Bütün bu əməllərin arxasında kimin olduğu, kimin planı və gücü ilə həyata keçirilməsi 20 Yanvar hadisəsindən sonra Naxçıvana qayıdan və burada yaşayan Ulu Öndərə gün kimi aydın idi. Elə buna görə də Ali Məclisin 14 dekabr 1990-cı il tarixdə keçirilən sessiyasında yeni ittifaq müqaviləsinə münasibət məsələsi müzakirə olunarkən məsələ ilə bağlı çıxış edən Ulu Öndər Heydər Əliyev deyirdi: “Mən yeni ittifaqa daxil olmağın və bunun üçün referendum keçirməyin heç bir şərt qoymadan əleyhinəyəm. Azərbaycan respublikası iqtisadi və siyasi müstəqillik yolu ilə getməli, tam istiqaliliyyət uğrunda mübarizə aparmalıdır...”

Beləliklə, Ulu Öndər 1990-cı ildə Naxçıvana qayıtmısaydı, Naxçıvan indi yox idi. Qədim diyar həmin illərin qurbanı olmuş, Qarabağ kimi işğal edilmiş, naxçıvanlılar isə aclıq-səfalet içərisində məhv olmuşdu. Heydər Əliyevin Naxçıvana gəlməsi ermənilər tərəfindən sərhədlərdə müharibə aparılan və blokada salınan diyarın xilasını verdi. Və son 30 ildə Naxçıvanın inkişafı da 1990-cı illərdə Ulu Öndər tərəfindən həyata keçirilən və gələcəyə hesablanmış tədbirlərin nəticəsində reallaşmışdır. Bununla əlaqədar Prezident cənab İlham Əliyevin də dəyərli fikirlərini xatırlamaq yerinə düşər: “Naxçıvan strateji yerdə yerləşir, ölkəmizin təhlükəsizliyi, inkişafı üçün xüsusi rol oynayır. Naxçıvanın uğurlu inkişafı Ulu Öndər Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Ulu Öndər sovet dövründə də daim Naxçıvana böyük diqqət göstərmişdir və o vaxt respublikanın inkişafı üçün çox böyük işlər görülmüşdür. 1990-cı illərin əvvəllərində – Naxçıvan üçün ən ağır illərdə Ulu Öndər naxçıvanlılarla birlikdə burada çox ağır şəraitdə Naxçıvanı böyük bələklərdən qurtara bilmişdir. Biz hamımız o illəri

yaxşı xatırlayırıq, bilirik ki, bizim mənfur düşmənlərimizin niyyəti, eyni zamanda, Naxçıvanı da işğal etməkdən ibarət idi. Naxçıvana qarşı onlar silahlı hücumlar təşkil edirdilər. Ancaq naxçıvanlılar Ulu Öndərin ətrafında sıx birləşərək düşməne layiqli cavab verib onları yerinə oturtmuşlar”.

Müstəqilliyimizi xilas edən Böyük Şəxsiyyət

Azərbaycan tarixini, xüsusilə də bu tarixin hər birimizə yaxın olan mücadilə və mübarizələrlə dolu XX əsr səhifələrini vərəqləyərkən gözümüzün qarşısında müstəqillik yolunda axıdılan qanlar, itirdik-lərimiz canlandıqca, düşünürsən ki, müstəqil olmaq heç də asan deyilmiş. Müstəqilliyi əldə etdikdən sonrakı dövrə nəzər salarkən ona uzanan əlləri, gözü –götürməyənlərin təxribatlarını görəndə isə belə bir qənaətə gəlirsən ki, həqiqətən də, müstəqilliyi qorumaq onu qazanmaqdan dəfələrlə çətin imiş.

Məlumdur ki, 1991-ci ildə bərpa etdiyimiz müstəqillikdən sonra ölkəmiz yenə də gərgin ziddiyyətlərlə üz-üzə dayanmışdı. 1918-1920-ci illərdə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin məhvi üçün hazırlanmış plan və ssenarilərlə 1991-ci ildəki müstəqilliyin iflası üçün hazırlanmış planlar tamamilə eynilik təşkil edirdi. Belə bir dövrdə müstəqilliyimizi yenidən itirmək təhlükəsi qarşısında qalmışdıq.

Zaman sübut etdi ki, Ümummilli Lider Heydər Əliyev o zaman Azərbaycanda ikinci dəfə siyasi hakimiyyətə gəlməseydi, müstəqilliyimizin taleyi eynilə cümhuriyyət dövründəki kimi olacaqdı.

Bəli, böyük çətinliklə bərpa olunan müstəqilliyimiz Ulu Öndərin 1993-cü ildə hakimiyyətə qayıdışı ilə möhkəmləndirildi, əbədlilik qazandı. Böyük Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə hələ 1990-1993-cü illərdə Naxçıvandan başlanan müstəqillik yolu Azərbaycanın siyasi mühitində aparıcı qüvvəyə çevrilib milli dövlətçiliyimizin bərpası istiqamətində qəti addımların atılması-na gətirib çıxardı.

Ulu Öndərin mənəvi və siyasi varisi, daim Heydər Əliyev siyasətindən bəhrələ-nən və fəaliyyətini bu dahi insanın təcrübələrində istinad etməklə quran dövlət başçısı cənab İlham Əliyev deyir: Biz Ulu Öndərin rəhbərliyi ilə çox ciddi iqtisadi islahatlara start verdik. İqtisadiyyatın bazar iqtisadiyy-

atı prinsipləri əsasında qurulması məhz o illərdə öz əksini tapmışdır. Azərbaycanın gələcəkdə dünyəvi dövlət kimi inkişafı məhz o illərdə təsbit edilmişdir. Bizim xarici siyasətimizlə milli maraqlar üzərində apardığımız işlər məhz o illərdə xalqa təqdim edilmiş və xalq tərəfindən dəstəklənmişdir. Bir çox başqa sahələrdə, o cümlədən ordu quruculuğu sahəsində atılan addımlar bir neçə ildən sonra imkan verdi ki, biz doğrudan da güclü və nizami ordu yaradaq. Bu gün bütün Azərbaycan xalqı Ordumuzla fəxr edir. Yəni, bu tarixi addımlar ölkəmizin uzunmüddətli strateji inkişaf modelini özündə ehtiva edirdi. Əlbəttə ki, bütün planlarımızı həyata keçirmək üçün bizim güclü maliyyə imkanlarımız olmalı idi. Yaxşı başa düşürdük ki, xarici sərmayələr gəlmədən buna nail olmaq mümkün deyil. Xarici sərmayələrin ölkəyə qoyulması üçün də ilk növbədə sabitlik olmalı idi və bu sabitlik yaradıldı. O ölkədə ki, 1991-1993-cü illərdə Azərbaycan xalqı faktiki olaraq sabitlik nədir bilmirdi. Qanunsuz silahlı birləşmələr meydan oxuyurdu, Bakı və digər şəhərlərin küçələrində əli avtomatlı insanlar faktiki olaraq hökmranlıq edirdi, kütləvi itaətsizlik hökm sürürdü. Belə bir vəziyyətdə sabitliyi yaratmaq ancaq Heydər Əliyevin nüfuzu, onun cəsarəti və xalqın ona olan inamı hesabına mümkün idi və xarici sərmayələr də ondan sonra dərhal gəlməyə başlamışdır. Məşhur “Əsrin kontraktı” və neft-qaz sahəsində ondan sonra aparılan işlər o vaxt güclü maliyyə zəmini yaratdı. O vaxt atılan addımlar və qəbul edilmiş qərarlar bu gün bizə imkan verir ki, müstəqil iqtisadi siyasət aparaq və beynəlxalq müstəqil ölkə kimi özümüzü təsdiqləyək.

Qayıdış inkişafın başlanğıcı oldu

Görkəmli dövlət xadiminin ali hakimiyyətə qayıdışı ilə ölkəmizdə mühüm işlər görüldü. Qısa müddətdə daxili sabitlik bərpa edildi, cəbhədə atəşkəsə nail olundu, hüquqi-demokratik dövlət quruculuğu istiqamətində potensial baza yaradıldı. Eyni zamanda iqtisadi sahədə mühüm addımlar atıldı, xarici neft şirkətləri ilə “Əsrin müqaviləsi” imzalandı, nəticədə, Azərbaycanın iqtisadi inkişafını şərtləndirən layihələrin həyata keçirilməsinə başlandı.

Ulu Öndərin rəhbərliyi ilə Azərbaycan qədim İpək Yolunun bərpası, Bakı-Tbilisi-Ceyhan, Bakı-Tbilisi-Ərzurum neft və qaz xətlərinin çəkilişi kimi global layihələrin fəal iştirakçısına və təşəbbüskarına çevrildi. Bununla da Azərbaycanın bugünkü və gələcək uğurlarının möhkəm təməli qoyuldu. Ümumilikdə, Azərbaycan dünya iqtisadi sistemində öz layiqli yerini tutdu, beynəlxalq təşkilatlarda uğurla təmsil olundu, dünyada etibarlı tərəfdaş kimi tanındı, ikitərəfli və çoxtərəfli münasibətlərini uğurla inkişaf etdirdi.

Bununla bərabər, ölkəmizin beynəlxalq təşkilatlarla əlaqəsi təmin olundu, müasir hüquqi-demokratik prinsiplərə əsaslanan Konstitusiyaya qəbul edildi. Nəticədə, çox qısa müddətdə müstəqil Azərbaycan özünün sosial, iqtisadi, siyasi və mədəni həyatında ciddi uğurlar qazandı.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin parlaq ideyalarını layiqincə davam etdirən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev siyasi fəaliyyətini ölkəmizin heç bir güc mərkəzindən asılı olmayaraq, müstəqil siyasət aparmasına, hər bir sahədə xalqın mənafeyinin qorunmasına həsr etmişdir. Məhz bunun nəticəsidir ki, Azərbaycan ötən dövrdə Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft, Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz, TANAP, TAP kimi nəhəng iqtisadi layihələrlə bir çox ölkələrin enerji təhlükəsizliyinin təmin olunmasına böyük töhfələr verir. Eyni zamanda dövlət başçısının təşəbbüsü ilə Şərqi-Qərbi və Şimal-Cənub beynəlxalq nəqliyyat dəhlizlərinin yaradılması istiqamətində böyük işlər görüldü, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu istifadəyə verilib.

Ardı Səh. 4

Əvvəli-Səh-3

Azərbaycan iqtisadiyyatı artıq tam mənası ilə şəxələndirilmiş iqtisadiyyatdır. Dünyanı bürüyən global böhrana baxmayaraq, Azərbaycanın uğurlu inkişafı təmin edilmişdir.

Ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyevin məqsədyönlü və milli maraqlara cavab verən xarici siyasəti nəticəsində Azərbaycan regionun lider dövlətinə çevrilmiş və ciddi uğurlara imza atmışdır. Hazırda BMT, Qoşulmama Hərəkatı, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı, ATƏT və digər nüfuzlu beynəlxalq və regional təşkilatlarla səmərəli əməkdaşlıq aparılır. 120 dövlətin təmsil olunduğu Qoşulmama Hərəkatına sədrlik etməsi ölkəmizin beynəlxalq miqyasda nüfuzunu və qüdrətini göstərir. Ölkə başçısının təşəbbüsü ilə Türk Şurası və Qoşulmama Hərəkatının COVID-19 pandemiyasına qarşı mübarizəyə həsr olunan Zirvə görüşləri, eləcə də BMT Baş Assambleyasının xüsusi sessiyasının keçirilməsi, həmçinin Azərbaycanın Demokratiya və İqtisadi İnkişaf naminə Təşkilat (GUAM) və Türkdillli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasına sədrlik etməsi ölkəmizə və dövlətimizin başçısına beynəlxalq arenada olan böyük hörmətin, nüfuzun göstəricisidir.

Qurtuluşdan Zəfərə gedən yol

1993-cü ilin 15 iyununda Ulu Öndər Heydər Əliyevin Azərbaycanda ali hakimiyyətə qayıdışı ölkəmizin xilas, xalqın qurtuluşu, müstəqilliyimizin qorunması ilə

15 iyun 1993-cü il: xalqın qurtuluş tarixi

yanası, həm də işğal altında olan torpaqlarımızın bir gün geri qaytarılması uğrunda mübarizənin başlanğıcı oldu.

“Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi, milli azadlığı əbədidir və əbədi olacaqdır!”,- deyən Ulu Öndərin uzaqgörənliyi, əzmkarlığı, məsləhətkeşliyi, ideyaları ilə müstəqilliyimiz qorundu, yaşadı, əbədləşdi.

Bu gün müstəqil Azərbaycanımız etibarlı əllərdədir. 1990-cı illərdə səriştəsiz dövlət rəhbərləri tərəfindən ermənilərə satılan torpaqlarımız fəaliyyətində daim Heydər Əliyev siyasətinə, ideologiyasına əsaslanan dövlət başçısının rəhbərliyi ilə şücaətli Milli Ordumuz tərəfindən işğaldan azad edildi. 2020-ci ildə 44 günlük müharibə və 2023-cü ilin 20 sentyabrında birgünlük lokal xarakterli antiterror əməliyyatı ilə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təmin olunması Ulu Öndərimizin ən böyük arzusunun reallaşması idi. Əgər müstəqilliyimizin əldə olun-

ması, daimilik qazanması üçün Ulu Öndərə borcluyuqsa, ərazi bütövlüyümüzün bərpası, müstəqil dövlətimizin müasir dövrdə beynəlxalq aləmdə nüfuzunun artması üçün dövlətimizin başçısına minnətdarıq.

Azərbaycanın müstəqilliyi, ərazi bütövlüyü hər bir vətəndaş üçün əzizdir. O mənada ki, xalq çox çətinliklə əldə etdiyi bu qiymətli sərvətin daimiliyi üçün, lazım gələrsə, canından belə keçməyə hazırdır. Xalq bir gün öz əzəli torpaqlarını da geri alacaqdı. Həmin günün Ulu Öndərin mənəvi varisinin, hər bir azərbaycanlının ümid bəslədiyi Liderinin rəhbərliyi ilə reallaşması isə Azərbaycanda müstəqilliyimizin ilk illərindən həyata keçirilən siyasətin uğurla davam etdirilməsini təsdiqlədi. “Mən bütün Azərbaycan xalqının, hər bir Azərbaycan vətəndaşının Prezidentiyəm. Mənim borcumdur ki, imkan daxilində hər bir vətəndaş inkişafa, yaxşılığa doğru irəliləyişi görsün

və onu hiss eləsin”,- deyən dövlət başçısının əzmini təsdiqlədi. 2020-ci il sentyabrın 27-dən başlayıb noyabrın 10-da bitən 44 günlük müharibə. Tarixə meydan oxuyan, dünyaya kimliyimizi göstərən 44 günlük müharibə. Azərbaycanın döyünən ürəyinə, bir parçasına qovuşduğu, 30 illik bir həsrətin, nəsəlin bitdiyi anla təsdiqlədi. 10 noyabr 2020-ci il Ali Baş Komandanımız, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin və Milli Ordumuzun Azərbaycan tarixinə yazdığı yeni salnamə oldu.

Cənab Prezidentimizin Ulu Öndərin “Azərbaycanın ərazi bütövlüyü təmin edilməlidir” vəsiyyətini həm bir övlad, həm də siyasi rəhbər olaraq reallaşdırması xalqımıza liderlik bacarığını göstərməklə yanaşı, həm də qədim ailə dəyərlərimizin qorunub yaşadılmasının əhəmiyyətini aşıladi. Bu isə ölkəmizdə hər bir gəncə nümunə gücündə olan təsirli məqamdır.

Tariximizin şanlı səhifəsini təşkil edən Qarabağ Zəfəri və ölkəmizin bugünkü inkişafı ötən 20 ilin hər anında Prezidentimizin pragmatik fəaliyyətinin nəticələridir. O nəticələr ki, bu gün bütün dünyanın diqqətini özünə yönəldən məqamlardır. Azərbaycanın güclü, eyni zamanda sülhsevər dövlət olduğuna dünyanın şahidliyi. Ən əsası isə Azərbaycan vətəndaşının qürur yeridir.

Bəli, qürur duyuruq ki, Ulu Öndərimizin siyasi yolu uğurla davam etdirilir. Qürur duyuruq ki, 30 il əvvəlki Qayıdış xalqımıza Qurtuluş, müstəqillik, Zəfər, ərazi bütövlüyü, əmin-amanlıq və bugünkü inkişafı bəxş edib.

Mətanət Məmmədova

Beynəlxalq konfrans iştirakçıları Ulu Öndər Heydər Əliyevin məzarını, Şəhidlər xiyabanını və “Türk şəhidliyi” abidəsini ziyarət ediblər

Yeni Azərbaycan Partiyasının təşkilatçılığı ilə iyunun 15-də Şuşa şəhərində “Yeni dünya nizamı: geosiyasi aspektlər və global çağırışlar” mövzusunda keçiriləcək beynəlxalq konfransın iştirakçıları iyunun 14-də Fəxri xiyabanda müasir müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu, xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin xatirəsini ehtiramla yad edərək məzarı önünə əklil və gül dəstələri qoyublar. Görkəmli oftalmoloq-alim, akademik Zərifə Əliyevanın da əziz xatirəsi yad olunub, məzarı üzərinə tər güllər düzülüb.

Sonra konfrans iştirakçıları Şəhidlər Xiyabanını ziyarət ediblər. Azərbaycanın azadlığı və müstəqilliyi uğrunda mübarizədə canlarını qurban vermiş qəhrəman Vətən övladlarının xatirəsi ehtiramla yad edilib, məzarları üzərinə tər güllər düzülüb, “Əbədi məşəl” abidəsinin önünə əklil qoyulub.

Daha sonra “Türk şəhidliyi” abidəsi ziyarət edilib. Azərbaycanın istiqlaliyyəti uğrunda canlarından keçmiş, Azərbaycan-Türkiyə qardaşlığının əbədiyi və sarsılmazlığını əks etdirən bu məzarlıqda uyuyan qəhrəman türk qardaşlarımızın xatirəsi anılıb, abidənin önünə əklil qoyulub, gül dəstələri düzülüb.

17 iyun Səhiyyə İşçiləri Günüdür

17 iyun səhiyyə işçilərinin peşə bayramıdır. 1918-ci ildə yaradılmış Azərbaycan Demokratik Respublikasının ilk qərarlarından biri 17 iyun Səhiyyə Nazirliyinin yaradılması ilə əlaqədar oldu. Səhiyyə Nazirliyinin yaradılmasını nəzərə alaraq hər il dövlət səviyyəsində 17 iyun Səhiyyə İşçiləri Günü kimi qeyd olunur. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 23 ay yaşamasına baxmayaraq, xalqın milli şüurunun oyanmasında, milli özünüdərkində müstəsna rol oynamış, gələcəyə, ən başlıcası isə, ölkəni müstəqil idarə edəcək rəhbərlərinin varlığına inanını artırmışdır. İqtisadi-sosial və mədəni həyatda dönüş yaratmaq, bu sahələrdə milli kadrların hazırlığını genişləndirmək məsələsi ön plana çəkilmişdi.

Hökumət əhaliyə tibbi xidməti yaxınlaşdırmaq, epidemiyalara qarşı mübarizəni gücləndirmək üçün də hər-tərəfli planlar işləyib hazırlamış, bununla əlaqədar qərar qəbul etmişdi. Səhiyyə Nazirliyi qarşısında çox ciddi vəzifələr qoyulmuşdu. Onlardan önəmli əhalinin sağlamlığının qorunması üçün lazımı şəraitin yaradılması və antisanitariya ilə mübarizənin gücləndirilməsi idi. 60-cı illərin sonu, 70-ci illərin əvvəlləri, daha dəqiq desək, ulu öndər Heydər Əliyevin hakimiyyətə gəldiyi ilk aylardan başlayaraq, Azərbaycanın sosial-iqtisadi, elmi-mədəni həyatında böyük canlanma yarandı. Respublikanın xalq təsərrüfatının bütün sahələrində, elm və təhsildə, incəsənət və mədəniyyətdə, səhiyyə və məişətdə sıçrayışlı bir inkişaf dövrü başladı. Təkcə 1970-1980-ci illərdə Azərbaycanda yüzlərlə iri səhiyyə obyektləri inşa edilmişdir. 90-cı illərin əvvəlləri xalqımızın müstəqillik uğrunda mübarizəsinin ilk illərinə xas olan bir sıra çətinliklərlə müşayiət edilsə də, həmin illər vaxtilə səhiyyədə qazanılmış nəticələrdən praktikada istifadə edilməsinə yönəlmiş fəal elmi axtarışlarla əlamətdardır. Ümumilli liderin ölkə rəhbərliyinə qayıdışından dərhal sonra onun həyata keçirməyə başladığı islahatlar tibb sahəsində də öz bəhrəsini verdi, səhiyyənin səmərəsinin yüklənməsi və intensivləşdirilməsi üçün baza yaradıldı. Heydər Əliyevin 1998-ci il 13 mart tarixli Sərəncamı ilə səhiyyə sisteminə islahatların təşkili və aparılması məqsədilə Hökumət Komissiyası yaradıldı. Onun tərkibinə iqtisadiyyat, maliyyə, ədliyyə nazirləri, Milli Bankın, Sosial Müdafiə Fondunun, Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasının, Dövlət Sığorta Nəzarətinin sədriləri, digər nazirliklərin və baş idarələrin rəhbərləri, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin məsul işçiləri və başqaları daxildir. Bunun ardınca ümumilli liderin 1998-ci il 29 dekabr tarixli Fərmanı ilə "Azərbaycan Respublikasında səhiyyə sahəsində islahatlar üzrə

Dövlət Komissiyası haqqında Əsasnamə"nin təsdiqi, Səhiyyə Nazirliyi qanunvericilik aktlarının və dövlət proqramlarının əməli surətdə həyata keçirilməsi məqsədi ilə bir sıra normativ və metodik sənədlər işləyib hazırlanması bu sahənin istiqamətinin dəyişdirilməsi, əhaliyə tibbi yardım göstərilməsi və bu yardımın təşkili sahəsində islahatların istiqamətlərini müəyyənləşdirmişdir. Səhiyyənin və əhalinin sağlamlığının qorunmasının yeni sisteminin qanunvericilik və hüquqi bazasının yaradılması, səhiyyə sisteminin idarə olunmasının mərkəzləşdirilmiş və mərkəzləşdirilməmiş formalarının müəyyən edilməsi, tibb müəssisələri şəbəkəsinin və onların çarpayı fondunun səmərələşdirilməsi, sanitariya-epidemioloji xidmətində islahat aparılması, tibbi sığorta prinsiplərinə keçilməsi, pullu tibbi xidmətlərin inkişafı, farmasiya sisteminə islahat, tibb təhsilinin islahatı, analitik informasiya xidmətində islahat və s. Bu və ya başqa sahələrin inkişafında beynəlxalq əlaqələr mühüm rol oynayır. Adətən, bu cür əlaqələr inkişaf etmiş ölkələrlə inteqrasiya olmağa imkan yaradır. Elə buna görə də, ayrı-ayrı qurum və təşkilatlarla beynəlxalq əlaqələrə diqqət verilir. 1994-cü ildən başlayaraq, Səhiyyə Nazirliyində xarici əlaqələr üzrə xüsusi əlaqələr yaradılmışdır. Bu şöbə yarandığı vaxtdan öz fəaliyyətini milli səhiyyənin Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı, BMT Uşaq Fondu kimi öncül beynəlxalq strukturlar və ölkədə təmsil olunan bir sıra qeyri-hökumət beynəlxalq humanitar təşkilatlarla fəal əməkdaşlığı üzərində qurmuşdur. Xarici əlaqələr şöbəsinin qarşısında, yuxarıda adları çəkilən təşkilatlarla, ilk öncə, ÜST-ün Avropa Bürosu ilə sıx əməkdaşlıq çərçivəsində proqramlar silsiləsini həyata keçirmək vəzifəsi dururdu. Gənc müstəqil dövlət ölkənin başlıca iqtisadi, sosial və digər xarakterli problemləri sırasında milli səhiyyənin də öncül məsələlərini həll etməli idi. Bu məsələlər Azərbaycan Respublikası hökuməti

və ÜST Avropa Bürosu kooperasiyasının fəaliyyətini qaydaya salan sənədlərdə öz əksini tapmışdır. Orta müddətli Proqram və ya, Medium Text Proqram (MTP) adlanan bu əsas sənədin tərtib edilməsində, onun bütün hökumət və beynəlxalq səviyyələrdə rəsmiləşdirilməsində, irəlilədilməsində, eləcə də, imzalanma üsulunda xarici əlaqələr şöbəsi olduqca fəal iştirak etmiş və etməkdədir. MTP-in ölkədə tətbiqi şöbənin gündəlik fəaliyyətində önəmli yer tutur. Bunun üçün həyata keçirilən hər bir proqram üzrə Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının ştat-dankənar əlaqələndiricilər institutu fəaliyyət göstərir. Proqramlar çərçivəsində hər bir layihənin fəaliyyəti, yeni milli mütəxəssislər üçün ölkədə keçirilən tədbirlər, beynəlxalq seminar və konfranslarda iştirak və s. şöbə tərəfindən əlaqələndirilir. Səhiyyənin daha bir öncül və şöbənin gündəlik gərgin iş obyektı olan sahəsini də qeyd etmək lazımdır. Bildiyimiz kimi, vərəm DOT proqramının həyata keçirilməsinə 1995-ci ildən başlanmışdır. Bununla əlaqədar olaraq vərəmin profilaktikası, diaqnostikası və müalicəsi üzrə Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının proqramı Azərbaycanın üç bölməsində-Bakıda, Lənkəranda və Xaçmazda uğurla həyata keçirilmişdir. Layihənin müvəffəqiyyətlə həyata keçirilməsindən öncə, Səhiyyə Nazirliyinin beynəlxalq şöbəsi profilaktik müəssisələrinin mütəxəssis və rəhbərliyi ilə çox gərgin və diqqətləyiq ftziopulmonoloji iş görmüşdür.

Xatırladaq ki, malyariya proqramı sahəsində uğurlu addımlar atılmışdır. Onu da qeyd edək ki, 1996-cı ilin göstəriciləri ilə müqayisədə malyariya ilə bağlı vəziyyətin xeyli yaxşılaşması yalnız Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı proqramının təchizinə başlamış Səhiyyə Nazirliyinin böyük səyləri nəticəsində mümkün olmuşdur. Xarici əlaqələr şöbəsi beynəlxalq və donor təşkilatlar, hər şeydən öncə, UNICEF, Sərhədsiz Həkimlər (Belçika), Qızıl Xaç Federasiyası və İtaliyanın AGIP neft şirkəti ilə əlaqədar çərçivəsində bütün imkan və ehtiyatları malyariya ilə mübarizəyə səfərbər etmişdir. Səhiyyə Nazirliyinin, onun beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin ÜST ilə sıx əməkdaşlığı poliomieliit ilə xəstələnməni nəzarət altına almağa imkan vermiş və artıq bu gün ÜST Azərbaycanı poliomieliitdən azad bölgə elan etmişdir. Vaksinlə aşılama və immunitet yaratma məsələsi də müasir səhiyyənin vacib problemlərindəndir.

Hesabat və qeydiyyat sisteminin təkmilləşdirilməsi, xəstəliklərin beynəlxalq təsnifatının Azərbaycan dilinə tərcümə olunması, informasiya sistemi üzrə tibb işçilərinin biliklərinin artırılması məqsədilə rayonlarda genişmiqyaslı treninqlərin keçirilməsi son illərdə görülmüş işlərin yalnız bir hissəsidir. Xatırladaq ki, müstəqil Azərbaycan dirçəldikcə, ölkələrarası sərhədlərdə şəfəflilik yarandıqca Səhiyyə Nazirliyinin beynəlxalq əlaqələri də get-gedə genişlənir. XXI əsrdə belə əlaqələr daha global xarakter alıb. Azərbaycan səhiyyəsinə göstərilən bu diqqət və qayğı içərisində səhiyyə işçiləri peşə bayramlarını qeyd edirlər.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

“Azərbaycana kömək yox, əməkdaşlıq və tərəfdaşlıq lazımdır”

Avropa İttifaqının tam olaraq nə istədiyi bilinmir. SİA xəbər verir ki, bu barədə Azərbaycan Prezidentinin köməkçisi – Prezident Administrasiyasının xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev “GLOBSEC 2025” forumunda “Orta Dəhliz: Yeni Geosiyasi və İqtisadi Həyat Xətti” mövzusunda keçirilən paneldə danışib. H.Hacıyev vurğulayıb ki, Azərbaycana kömək yox, əməkdaşlıq və tərəfdaşlıq lazımdır: “Çünki bizim öz investisiya imkanlarımız var və güclü əməkdaşlıqlarımız var.

Türkiyə, Azərbaycan və Gürcüstan vasitəsilə Bakı-Tbilisi-Qars layihəməzə baxın. Açıqı, biz bu layihəyə başlayanda Avropa və Amerika fondları bu layihənin maliyyələşdirilməsini dayandırdı. Amma biz bunu öz hesabımıza qarşılamağa qərar verdik və bu layihəni həyata keçirdik. Biz həmçinin bütün əsas nəqliyyat infrastrukturunu sistemimizi Mərkəzi Asiyadakı qardaşlarımızla əlaqələndirdik. Həmçinin bu gün Çin, Qırğızıstan və Özbəkistanla birlikdə öz dəmir yolu sistemini qurur və bu da Mərkəzi Asiyaya çatmaq üçün 900 kilometrlik qısa yol yaradacaq”.

Prezident köməkçisi bildirib ki, Trans-Xəzər vasitəsilə bütün bu proseslər əlaqələndirilir: “Amma hazırda sualım budur ki, Avropa İttifaqı haradadır? Bəli, tərəfdaş kimi siz bizə qoşula bilərsiniz, amma hələ də biz Avropa İttifaqının nə istədiyini dəqiq görmürük. TRASEKA vacib layihədir, bizlərə müəyyən dərəcədə töhfə verib, amma bu, bir az köhnə şüşədə köhnə şərabdır. Bizə yeni şüşədə yeni şərab, yeni yanaşma, yeni strategiya lazımdır”.

Ziya Öztürkler: Bizə ən böyük dəstəyi Türkiyə və Azərbaycan göstərir

Şimali Kipr Türk Cümhuriyyəti (ŞKTC) və bütün Türk dünyası bölünməz birləşin ayrılmaz hissələridir. Bu baxımdan bizə ən böyük dəstəyi Türkiyə və Azərbaycan göstərir. AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirləri jurnalistlərə açıqlamasında Şimali Kipr Türk Cümhuriyyəti Məclisinin sədri Ziya Öztürkler bildirib. Onun sözlərinə görə, Azərbaycanın TÜRKPAYYA sədrliyi dövründə ölkə yüksək fəallıq nümayiş etdirib, Şimali Kipr türklərinə dəstək olub. “Bu birlik, bu qardaşlıq davam edir və daha da möhkəmlənir. Əlaqələrimizin gücləndirilməsi olduqca vacibdir. Çünki biz ortaq tarixə, dinə və mənəvi dəyərlərə sahib, Orta Asiyadan Avropayadək uzanan bir coğrafiyada yaşayan, eyni əcdadın nəvələriyik”, – deyərək vurğulayıb.

Ziya Öztürkler Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə, Milli Məclisin sədri Sahibə Qafarovaya bütün beynəlxalq platformalarda göstərdikləri davamlı dəstəyə görə xüsusi təşəkkürünü ifadə edib. “Çünki bütün səviyyələrdə Şimali Kipr türklərinə daim zəruri dəstək göstərilir. Siz bizim qardaşınızınız və bunu xüsusi vurğulamaq istəyirəm. Sizinlə burada bir yerdə olmaqdan böyük məmnunluq duyuruq”, – deyərək əlavə edib. Parlament sədri onu da qeyd edib ki, nə Azərbaycanda, nə də Şimali Kipr Türk Cümhuriyyətində yaşayan və təhsil alan çoxsaylı azərbaycanlılar özlərini yad hesab etmirlər. Eyni sözləri Azərbaycanda yaşayan Şimali Kipr türkləri barədə də demək mümkündür.

“İstər Şimali Kipr türkləri ilə, istərsə də ölkəmizdə yaşayan və ya təhsil alan azərbaycanlı qardaşlarımızla apardığım söhbətlərdə hər kəsin özünü evində kimi hiss etdiyini görürəm”, – deyərək Ziya Öztürkler sözlərini tamamlayıb.

İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının turizm paytaxtı - Şuşa şəhəri

Sərkərdəlik məharəti, siyasi iradə, iqtisadi güc, beynəlxalq aləmdə yüksək imic, xalq-iqtidar birliyi kimi amillər bizi 30 ilə yaxın müddətdə işğalda qalmış torpaqlarımıza qaytardı. Hər ötən gün həsrətlə gözlədiyimiz əzəli torpaqlarımıza, dədə-baba yurdumuza qayıtmaq ümidinin tezliklə reallığa çevriləcəyinə əminliyimizi daha da artırır. Qazandığımız nailiyyətlərin müəllifi olan Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin qətiyyətli mövqeyi, diplomatik uğurları idi insanlarda bu əminliyi yaradan.

Dövlət başçısının ölkəmizin, eləcə də dünyanın ən yüksək kürsülərindən Azərbaycanın haqlı mövqeyini ifadə edən çıxışları, ölkəmizlə bağlı olan həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması, eləcə də dünyanın nüfuzlu KİV-lərinə Cənab Prezidentin verdiyi müsahibələri erməninin xislətini, mənfur siyasətini, işğalçılıq siyasətini bir daha ortaya qoymuş olurdu. 44 gün ərzində işğal altında olan torpaqları azad etmək, erməni mifini darmadağın etmək güclü Azərbaycan haqqında təsvirləri daha da genişləndirdi. Bu uğurların qazanılmasında gücü Liderin və Onun yaratdığı güclü ordu məfhumunun da olması xüsusi qeyd olunmalıdır. Müasir silahlarla təchiz olunmuş, yüksək döyüş ruhlu əsgər və zabitlərimizin vətənpərvərlik hissləri qələbəmizi şərtləndirən amillər sırasındadır. Əlbəttə ki, məqsədə doğru inamlı addımlar Azərbaycanın tarixinə Qalib ölkə adını həkk etdi - 44 günlük Vətən müharibəsində Zəfər çalmış Azərbaycan xalqı. Tarixdə görünməyən bir qələbə idi.

Arxada qoyduğumuz hər ildə vətən sevgisi cücərməyi qələblərdə və o torpaqları görməyən, amma hər gün torpaqlarımız işğal altındadır, ifadəsini eşidən gənclərimiz milli ruhda böyüyürlər. İntiqam almaq hissi ilə. Qisas qiyamətə qalmadı. Ali Baş Komandanın əmrini hamı səbirsizliklə gözləyirdi. Tarixən alınmaz qala kimi vüqarını saxlamış Şuşamızı, eləcə də digər torpaqlarımızı 44 günlük müharibədə torpağa tökülən vətən oğullarının qanı aldıq. "Dəmir yumruq" əməliyyatı XXI əsrin müharibəsi olaraq dünya tarixində yer aldı. Müzəffər Ali Baş Komandan çıxışlarının birində vurğuladığı kimi, "Biz yeni reallıq yaratmışıq. Biz qan tökərək, cəsarət göstərərək, düşməni qovaraq yeni reallıq yaratmışıq. Bu gün hər kəs bizimlə hesablaşmalıdır və hesablaşacaqdır. Bəli, başqa yolları, çarələri yoxdur. Əks təqdirdə, "dəmir yumruq" yenə qılinc

kimi başlarının üzərindədir və hər an yeni-dən işə düşsə, sarsıdıcı zərbəsini endirə bilər".

TARİXİ ŞUŞA ŞƏHƏRİ

Bu gün işğaldan azad olunan torpaqlarımızda böyük abadlıq-quruculuq işlərinə başlanılıb. Müharibədə hünər qazanan Azərbaycan Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə abadlıq-quruculuq işlərdə də öz gücünü ortaya qoyur. Azərbaycanın hər qarışı bizim üçün əziz və doğmadır. Bu torpaqda əcdadlarının ruhu yaşayır. Hər məkan abad və gözəl olmalıdır. Dövlət başçısı çıxışlarının birində "İşğal dövründə həmin ərazilərdə bütün şəhər və kəndlər, o cümlədən mədəni və dini irs abidələri Ermənistan tərəfindən yerlə-yeksan edilib", - deyərək, diqqətə çatdırıb ki, bütün müsəlmanlara qarşı təhqir və nifrət zəminində Ermənistan bizim məscidləri dağıtmış və təhqir etmiş, o cümlədən onlardan donuz və inək tövləsi kimi istifadə etmişdir: "İşğal dövründə həmin ərazilərdə 67 məsciddən 65-i tamamilə dağıdılmış, digər iki məscidə isə ciddi zərər dəymişdir. Qəbiristanlıqlar da vandalizmə məruz qalmışdır".

Qarabağın tacı, xalqımız üçün müqəddəs və əziz məkan olan Şuşa da neçə illik həsrətdən sonra azad olundu. Şuşamızı düşməndən geri aldıq, qan tökəkə, sevgi ilə – vətən sevgisi ilə qazandıq bu qələbəmizi. 44 günlük Vətən müharibəsində rəşadətli Azərbaycan Ordusu Şuşa şəhərini 2020-ci il noyabrın 8-də işğaldan azad etdi. Ermənistanın kapitulyasiyasına yol açan Şuşa qalibiyyəti xalqımızın qəhrəmanlıq ruhunun təntənəsinə çevrilərək, tariximizə Zəfər Günü kimi həkk olundu. Zəngin tarixi keçmiş olan Şuşaya yeni həyat bəxş olunub.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev "Şuşa şəhərinin 2026-cı il

üçün "İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının turizm paytaxtı" elan edilməsi ilə bağlı tədbirlər haqqında" Sərəncam imzalayıb. 2023-cü il oktyabrın 5-də İran İslam Respublikasının Ərdəbil şəhərində keçirilmiş İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatına üzv ölkələrin turizm nazirlərinin 5-ci iclasında Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı Şuşa şəhəri 2026-cı il üçün "İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatının turizm paytaxtı" elan edilmişdir. Bu qərar Azərbaycanın tarixi-mədəni, ictimai-siyasi həyatının mühüm mərkəzlərindən biri olan Şuşaya xüsusi ehtiramın ifadəsidir və üzv dövlətlər arasında turizm sahəsində əməkdaşlığın daha da genişlənməsində özünəməxsus rol oynayacaqdır.

Bənzərsiz tarixi görkəmini və formalaşdırdığı özünəməxsus mühiti həmişə qoruyub saxlayan Şuşa yetirdiyi böyük şəxsiyyətləri ilə ədəbi, mədəni, elmi və ictimai fikir tariximizdə rol oynamışdır. Şərqi Konservatoriyası adını almış Şuşa böyük mütəfəkkirlərin oylağı kimi də şöhrət tapmışdır. Ermənistanın silahlı qüvvələri tərəfindən 1992-ci il mayın 8-də işğala məruz qalmış Şuşanın işğal dövründə şəhərdəki yüzlərlə tarix və mədəniyyət yadigarı vandalizm aktları nəticəsində dağıdılsa da bu gün yenidənqurma, bərpa işlərinə başlanılmışdır. Bu o deməkdir ki, Azərbaycan xalqı öz keçmişinə, tarixinə, mədəniyyətinə hər zaman sadıqdır. Şuşa zəfərindən dərhal sonra şəhərdə infrastrukturun qurulması ilə yanaşı, tarix və mədəniyyət abidələrinin bərpasına başlanılması fikirlərimizi əsəsləndirir. Cənab Prezidentin vurğuladığı kimi "Bizim əsas vəzifəmiz keçmiş köçkünləri tezliklə dədə-baba torpaqlarına qaytarmaqdır və biz buna nail olacağıq".

AZƏRBAYCANIN MƏDƏNİYYƏT PAYTAXTI DÜNYANIN MƏDƏNİYYƏT MƏRKƏZLƏRİNDƏN BİRİNƏ ÇEVİRİLƏCƏK

Quruculuq işlərinin təşkilində çevikliyin, səmərəliliyin təmin olunması üçün burada dövlət idarəetməsinə böyük diqqət yetirildi və Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsi yaradıldı. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev 2021-ci il 7 may tarixli Sərəncamı ilə Şuşa şəhərini ölkənin Mədəniyyət paytaxtı elan edildi. Prezident İlham Əliyevin Şuşanı rəsmən Azərbaycanın Mədəniyyət Paytaxtı elan etməsi bu qədim şəhərin özəlliklərindən qaynaqlanır. Şuşa azadlığının ilk dövrü-

nə Mədəniyyət paytaxtı kimi qədəm qoydu. Azərbaycanın Mədəniyyət paytaxtı elan edən Şuşada bu gün şəhərin əsl tarixi simasının bərpası yönündə nəhəng layihələr gerçəkləşdirilir. Qısa müddətdə Şuşanın Baş planının hazırlanması, Azərbaycan şairi Molla Pənah Vəqifin büstünün və muzey-məqbərə kompleksinin öz ilkin görkəminə qaytarılması, Bülbülün ev-muzeyinin və Üzeyir Hacıbəylinin heykəlinin açılışları, habelə buradakı tarixi, dini və memarlıq abidələrinin bərpası prosesi ölkəmizin mədəniyyət paytaxtındakı kompleks işlərin tərkib hissəsidir. Şübhə yoxdur ki, Şuşa çox yaxın illərdə nəinki Azərbaycanın, dünyanın mədəniyyət mərkəzlərindən birinə çevriləcəkdir.

Qısa bir zamanda Xurşidbanu Natəvanın, Üzeyir Hacıbəylinin, Bülbülün ermənilər tərəfindən güllələnmiş büstləri Şuşada yenidən əvvəlki yerlərinə qoyuldu. Eyni zamanda dövlət başçısının göstərişi ilə Şuşada vaxtilə keçirilən "Xarıbülbül" festivalı bərpa olundu. Bu festival şəhidlərimizin əziz xatirəsinə həsr olundu. Ötən əsrin 80-ci illərinin sonundan keçirilməyə başlanan beynəlxalq musiqi festivalı məhz Xarıbülbülün adı ilə ifadə olunub və məşhur xanəndə Seyid Şuşinskiyə 100 illik yubileyi ilə əlaqədar 1989-cu ildən keçirilməyə başlayıb. Dövlət başçısının bildirdiyi kimi, "Biz bu gözəl ənənəni bərpa etdik və bundan sonra "Xarıbülbül" festivalı Şuşada hər il keçiriləcək".

2022-ci il Azərbaycan Respublikasında "Şuşa İli" elan edilməsi qədim şəhərin Azərbaycan xalqı üçün tarixi əhəmiyyətini, yüksək mədəni- mənəvi dəyərini nəzərə çapdırmış oldu.

Yola saldıığımız ötən ildə Şuşada böyük quruculuq işlərinə start verildi və genişmiqyaslı bərpa işlərinə başlanıldı. Şuşa yeni bir qaynar dövrünü yaşayır. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin "Şuşa şəhərində istilik təchizatı sisteminin layihələndirilməsi, tikintisi və quraşdırılması ilə bağlı tədbirlər haqqında", "Şuşa şəhərində yeni ümumtəhsil məktəbinin tikintisi ilə bağlı tədbirlər haqqında", "Şuşa şəhərinin Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı elan edilməsi haqqında" sərəncamları artıq Şuşada yeni bir həyatın başlanmasının diqqətə çatdırmış olur. Dövlət başçısının imzladığı "Şuşa Radio-Televiziya Yayım Stansiyasının layihələndirilməsi və tikintisi ilə bağlı tədbirlər haqqında" Sərəncamına əsasən, 2021-ci il dövlət büdcəsində işğaldan azad olunmuş ərazilərin yenidən qurulması və bərpası üçün nəzərdə tutulan vəsaitdən Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Neqliyyat Nazirliyinə ilkin olaraq 200,0 (iki yüz) min manat ayrıldı. Bu artıq o deməkdir ki, Şuşa yenidən qurulur və dirçəlir.

BÜTÜN AZƏRBAYCANLILAR ÜÇÜN ƏZİZ ŞƏHƏR

Ulu Öndər Heydər Əliyev Qarabağın tacı olan Şuşa şəhərinin hər bir azərbaycanlı üçün böyük dəyərini belə ifadə etmişdir: "Şuşasız Qarabağ, Qarabağsız isə, ümumiyyətlə, Azərbaycan yoxdur". 28 illik həsrətdən sonra Şuşa azad olunanda "Şuşa təkcə şuşalılar üçün yox, bütün azərbaycanlılar üçün, vətəni, millətini sevməyən hər bir vətəndaşımız üçün əziz şəhərdir, əziz bir torpaqdır, əziz bir qaladır, əziz bir abidədir", - deyərək Cənab Prezident bildirib.

Təkcə hərbi-siyasi deyil, eləcə də mədəniyyət diplomatiyası ilə Şuşanın tarixən Azərbaycanın ayrılmaz parçası olduğunu hər kəs görür.

Həyata keçirilən genişmiqyaslı layihələr deməyə əsas verir ki, işğaldan azad olunan bütün ərazilərimiz müasir tələblər çərçivəsində yenidən qurulur. Bu gün artıq ərazilərimizdə intensiv şəkildə bərpa və yenidənqurma işləri ardıcıl olaraq həyata keçirilir. "Dünya müharibələrinin tarixində müharibələrədən sonra bu sürətlə heç bir yerdə quruculuq-bərpa işləri aparılmayıb", - deyərək Cənab Prezident bildirib.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

“Dünyada Azərbaycan və Türkiyə qədər hər cəhətdən bir-birinə yaxın olan digər iki dövlət tapmaq çətindir. Ölkələrimiz arasında dostluq və qardaşlıq münasibətlərinə əsaslanan əlaqələr zamanın sınağından uğurla çıxıb. Azərbaycan-Türkiyə münasibətləri çoxşaxəli səciyyə daşıyaraq həyatın bütün sahələrini əhatə edir. Eyni zamanda, iki qardaş ölkə arasında münasibətlərin hüquqi əsasları da getdikcə möhkəmləndirilir. Bu baxımdan, iki dost və qardaş ölkə arasında imzalanan müttəfiqlik münasibətlərinə dair Şuşa Bəyannaməsi müstəsna siyasi və tarixi əhəmiyyət kəsb edir”. Bu fikirləri Milli Məclisin deputatı, YAP İdarə Heyətinin üzvü Pərvin Kərimzadə deyib.

Deputat bildirib ki, iyunun 15-də Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan tərəfindən Şuşa Bəyannaməsinin imzalanmasının dörd il tamam olur. Bu sənədin imzalanması ilə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin ifadə etdiyi “Bir millət, iki dövlət” və Türkiyə Cümhuriyyətinin qurucusu Mustafa Kamal Atatürkün zamanında söylədiyi “Azərbaycanın sevinci bizim sevincimiz, kədəri bizim kədərimizdir” kəlamları ilə xarakterizə olunan Azərbaycan-Türkiyə münasibətləri ən yüksək zirvəyə yüksəlib. Sənəddə iki ölkənin bundan sonrakı müttəfiqliyinin və işbirliyinin mühüm istiqamətləri öz əksini tapıb. Şuşa Bəyannaməsində beynəlxalq müstəvidə birgə əməkdaşlıq, fəaliyyətin uzlaşdırılması, siyasi, hərbi iqtisadi-

ticarət əlaqələri, həmçinin mədəniyyət, təhsil, idman, gənclər siyasəti kimi sahələr əhatə olunub. Meydana çıxan yeni çağırışlar fonunda hər iki ölkənin ümumi maraqlarının qorunmasında imkanların birləşdirilməsi, eləcə də müştərek maraq kəsb edən regional və beynəlxalq strateji məsələlərdə fəaliyyətlərinin qarşılıqlı şəkildə əlaqələndirilməsi Azərbaycanın və Türkiyənin regional və beynəlxalq müstəvidə rolunun, çəkisinin artması baxımından böyük əhəmiyyət daşıyır. İmzalanma mərasimində Şuşa Bəyannaməsinin müstəsna siyasi və tarixi önəminə diqqət çəkən Prezident İlham Əliyev “Öziz qardaşım Azərbaycanda dəfələrlə olub, ancaq biz ilk dəfə Qarabağ torpağında - Şuşada bir yerdəyik. Bu səfərin tarixi əhəmiyyəti var. Çünki bu gün imzalanmış

Şuşa Bəyannaməsi müstəsna siyasi və tarixi əhəmiyyət kəsb edir

Birgə Bəyannamə - Müttəfiqlik haqqında Bəyannamə əlaqələrimizi ən yüksək zirvəyə qaldırır. Bəyannamənin adı Müttəfiqlik haqqında Bəyannamədir və bu ad öz-özlüyündə hər şeyi göstərir, hər şeyi deyir. Biz bu gün keyfiyyətə yeni əlaqələr qurmuşuq və bu Bəyannamədə göstərilən bütün müddəalar bizim gələcək iş birliyimizin təminatçısıdır”, - deyər vurğulayıb.

Millət vəkili sözünə görə, Şuşa Bəyannaməsi müstəqillik, suverenlik, ərazi bütövlüyü, beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədlərin toxunulmazlığı, dövlətlərin daxili işlərinə qarışmamaq prinsiplərini rəhbər tutan, milli maraq və mənafelərini müdafiə və təmin etməyə yönəlmiş müstəqil xarici siyasət həyata keçirən hər iki ölkə tərəfindən müttəfiqlik münasibətlərinin qurulmasının siyasi və hüquqi mexanizmlərini müəyyənləşdirmək baxımından da mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Türkiyə və Azərbaycan qarşılıqlı maraq doğuran beynəlxalq məsələlər üzrə həmrəylik və qarşılıqlı dəstək nümayiş etdirərək eyni mövqedən çıxış etməklə ikitərəfli əməkdaşlığın dərinləşdirilməsi ilə yanaşı, həmçinin BMT, ATƏT, Avropa Şurası, TDT, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı daxil olmaqla, beynəlxalq və regional təşkilatlar çərçivəsində bir-birinə qarşılıqlı dəstək verirlər. Sənəddə Vətən müharibəsində Azərbaycanın şanlı qələbəsi sayəsində regionda yaranan yeni reallıqlar nəzərə alınır. Bəyannamədə müharibədən sonrakı mərhələdə Qafqaz regionunda sabitliyin, təhlükəsizliyin möhkəmləndirilməsi, bütün iqtisadi-nəqliyyat əlaqələrinin bərpası, eləcə də region dövlətləri arasında münasibətlərin normalaşdırılması və uzunmüddətli sülhün təmin edilməsi istiqamətində birgə səylərin artırılması zəruriliyi vurğulanıb. Sənəddə milli iqtisadiyyatların və ixracın şaxələndirilməsi

üzrə səylərin artırılması, malların sərbəst hərəkətinin təşkili mexanizmlərinin yaradılması istiqamətində zəruri tədbirlərin görülməsi, Cənub Qaz Dəhlizinin səmərəli şəkildə istifadə olunmasına və daha da inkişaf etdirilməsinə yönəldilmiş səylərin əlaqələndirilmiş şəkildə davam etdirilməsi, intellektual nəqliyyat sistemləri texnologiyalarından istifadə etməklə beynəlxalq nəqliyyat dəhlizlərinin Azərbaycan-Türkiyə hissələrində tranzit-nəqliyyat potensialının daha da inkişafı, Azərbaycan və Türkiyəni birləşdirən Zəngəzur dəhlizinin açılması, regionda nəqliyyat-kommunikasiya əlaqələrinin bərpası, beynəlxalq nəqliyyat dəhlizlərinin inkişafının təşviqi kimi aktual məsələlər də yer alır.

“Şuşa Bəyannaməsi özündə dünyada türk həmrəyliyi gücləndirilməsinin zəruriliyini də ehtiva edir. Tarixi sənəddə Azərbaycan və türk diasporları arasında əməkdaşlığın daha da inkişaf etdirilməsi, ümumi problemlərlə bağlı birgə addımların atılması, davamlı həmrəylik göstərilməsi, milli mənafelərin qorunmasına dair tarixi həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasında diaspor fəaliyyətinin əlaqələndirilməsi və qarşılıqlı dəstəyin verilməsi kimi müddəalar yer alıb. Göründüyü kimi, Azərbaycan və Türkiyə tarixi ənənələr əsasında dünyaya nadir əməkdaşlıq nümunəsi təqdim edirlər. Şuşa Bəyannaməsinin imzalanması da onu deməyə əsas verir ki, Azərbaycan və Türkiyə gələcəkdə də bir yerdə olacaq və yeni tarixi anlara birlikdə şahidlik edəcəklər. Ötən dörd il ərzində ölkələrimiz arasında əlaqələrin daha da güclənməsi bu sənədin müddəalarının yüksək səviyyədə icra olunmasının göstəricisidir. Bir sözlə, Azərbaycan-Türkiyə qardaşlığı və müttəfiqliyi sarsılmazdır!”,-deyər YAP İdarə Heyətinin üzvü vurğulayıb.

“Həyatda ən gözəl möcüzə kiçik ikən yaxşı bir müəlliminin olmasıdır” deyib bir yazır. Bütün liderlər, sərkərdələr öz bacarığı və uğurları üçün həmişə müəlliminə minnətdar olub. “Müəllim yeganə sənətkardır ki, əsərinin üzərində adı yazılır” deyən Atatürk həm də cəmiyyətlərin sivilizasiya səviyyəsinin onların müəllimlərinə verdiyi dəyərle ölçüldüyünü deyirdi.

İstanbulu fəth edən Fateh Sultan Mehmet şəhərə girəndə ona uzadılan güllərin əsl sahibinin özü yox, müəllimi olduğunu deyir. “Mən İstanbulu fəthinə deyil, mənə onu fəth edəcək qədər yaxşı yetişdirən müəllimim Ağşəmsəddinlə eyni zamanda yaşadığımıza sevinirəm” deyib.

Xəstələri sağaltmağa çalışan həkimlər, dəmirə-metala həyat verən mühəndislər, hər addımında uğurlu olan iş adamları, ədalətli idarəçilər, müzəffər komandirlər, analar, atalar hamısı müəllimin əsəridir. “Mənə bir hərf öyrədən 40 il qulu olaram” deyən Həzrəti Əli, “dünyada hər şeyə dəyər biçmək olar, amma müəllim əməyinə heç vaxt dəyər biçmək olmayacaq” deyən Sokrat, “müəllim əbədiyyətə hakim olan insandır. Onların təsir qüvvəsinin harda bitəcəyini heç vaxt bilmək olmaz” deyən Henri Adams, “yer üzündə əmin-amanlığı təmin edəcək səhrli çubuq anaların və müəllimlərin əlindədir” deyən Əflatun, “ən çox müəllimə diqqət yetirməliyik, dedikləri ilə dünya yaradırlar. Müəllim yaxşı olarsa, öz cəmiyyətini xilas edər” deyən İlber Ortaylı və daha nə qədər aydın da o əsərlərdəndir.

Həyat yalnız düz yoldan ibarət deyil, kələ-kötür, dolambac, eniş-yoxuşu olan yollar da çıxır önümüzdə. Buzi çətin yol şəraitinə müəllim hazırlayır. Müəllimi yaxşı olan yolun

İmzasız sənətkar – Müəllim

maneələrinə və iqlim şəraitinə hazır və davamlı olacaq. Hamımız onlardan nümunə götürmüşük, hələ də götürürük. Bizə görə müəllim səhsiz olur, bədrəmir, çaşmır, yanılmır. Müəllim cəmiyyətin ümumi əxlaq qaydalarına əməl edən, gözəl əxlaqı ilə nümunə göstərən olur. O həmişə səbrli, sevgi dolu və səxavətlidir.

Müəllim təvazökdir. O, səmimi ünsiyyət qura biləcəyiniz və məhsuldar söhbət edə biləcəyiniz birisidir. Onun söhbəti dəyərlidir, hər cümləsindən fayda götürəcəyik. O boş-boş danışmaz, hər şeyi deməz, yersiz dinməz. Düzgün və sərrast danışır, yerində dediyimi sözləri bıçaqdan itidir.

Müəllimin dərsi əslində sinfə girmədən əvvəl başlayır. Geyimi, salamlama tərz, ünsiyyəti, gündəlik davranış və hərəkətləri ilə hər addımda dərs verir əslində. Övladlarımız da onları nümunə götürmürmü

sizcə? Çox olub evdə müəllimini yamsılayıb özündən kiçik bacı-qardaşına dərs öyrədənimiz. Müəllim də özünün müşahidə edildiyini, nümunə götürüldüyünü, təqlid edildiyini fərqləndirir. Beləliklə, o, seçimlərinə daha çox diqqət yetirir, nümunə olduqlarına daha yaxşı nümunə ola bilmək üçün. Müəllim şəxsiyyətinə, sənətinə xələl gətirəcək, nüfuzunu aşağı salacaq vəziyyətlərdən uzaqdır, o öz çəkisini, yerini və dəyərini anlar.

Bizim idealımızdakı müəllim çirkin vərdişlərdən uzaq olub həmişə. Müəllimi yalan danışan, kobud danışan görməmişik biz. Təbəbbüddən, təmtəraqdan çəkinən görmüşük. Müəllim dəyərdir, yaxşı insan formasıdır, hörmətdir, əxlaqdır, təvazüdür, doğruluqdur. Dünyada yaxşı 3 insan varsa, biri müəllimdir. Müəllim hamının güvəndiyi və hörmət etdiyi insan bilmişik tarixən. Ona olan bu güvəni, hörməti sui-istifadə etmədi-

yini görmüşük.

Amma... Bəzən edirlər. Sadaladığım bütün gözəl xüsusiyyətlər bizim cəmiyyətin ilahiləşdirdiyi, ideallaşdırdığı müəllim obrazıdır. Biz hamımız o cür müəllim görmək istəyirik, bəzimiz şanslı gətirib, görüb, bəzimiz isə Müəllimlər Günü, 8 Martda hədiyyə verə bilmədiyimiz üçün xor görülmüşük o müəllimlər tərəfindən. Üstünlüklerinden, hökmlərindən istifadə edən müəllimlərin var olduğunu siz də bilirsiniz, mən də. Necə deyiblər? “Ustadının kəm baxanın gözüne ağ damar”. Bəs şagirdinə xor baxan müəllimlər necə olacaq? Sifin ön sırasını pul qarşılığında satan, hədiyyənin ağırlığı ilə öz müəllimlik şərəfini tərəziyə qoyan müəllimlərə nə edək? Olmadıqlarını dana bilmərik axı. Onlarla necə davranmaq?

İnsan dünyaya gələndə əvvəlcə valideynlərini, sonra müəllimini tanıyır. Əvvəl bağçada, sonra məktəbdə. Valideynin kimsəyə əmanət etmədiyi övladını can rahatlığı ilə müəllimə əmanət etməsi ona olan etibarın, etimadın nümunəsi deyilmi? Biz Allahı tanımadan müəllimimizi tanıyıyıq, Allahı dərk etmədən müəllimlərimizi dərk etmişik. Şanslı idik, insan kimi, müəllim kimi gözəl insanlar işıq tutub yolumuza.

Müəllimlərimin mənim şəxsi keyfiyyətlərimə, bacarığıma, insanlığıma verdiyi töhfəni ömrümcə unutmam. Hər birinin əllərindən öpür, mənə qatdıqları dəyərlər üçün, zəka-ma, şəxsiyyətimə, mənəviyyatıma yoğurduqları bütün yaxşı keyfiyyətlərim üçün ömrümcə minnətdaram. Bütün həyatım boyu və peşə fəaliyyətim dövründə yazdığım hər yazıya başlayanda müəllimlərimi və valideynlərimi düşünüb başlamışam. Şükürlər olsun ki, bu günədək altında imzam olan heç bir yazımdan utanmamışam. Yolumuza işıq salan, ömrünü əridib bizə şam olan bütün müəllimlər, var olun!

Lalə Mehralı

Milli Qurtuluş Günü Azərbaycanın bugünkü reallıqlarının başlanğıcı oldu

**Vüqar Rəhimzadə,
Milli Məclisin deputatı**

Hər bir əlamətdar gün, bayram hesabat xarakteri daşımaqla yanaşı, həmin tarixin ölkənin, xalqın taleyində hansı rola malik olduğunu təhlil etmək, indiki və gələcək nəsillərə çatdırmaq üçün geniş imkanlar yaradır. Məsələyə bu kontekstdən yanaşdıqda əminliklə söyləmək olar ki, Azərbaycanın müstəqillik tarixinə qızıl hərflərlə yazılan 15 iyun 1993-cü ilin ölkəmizin bu günü və gələcəyi üçün əhəmiyyətli misilsizdir. "Konstitusiya və Suverenlik ili"ndə 15 iyun - Milli Qurtuluş Günü tamamilə fərqli bir ovqatda, sonsuz qürur və ictimaiyyət hissi ilə qeyd edirik. Bu baxımdan ki, hazırda Azərbaycan dövləti xalqımızın milli maraqlarını rəhbər tutaraq, yaratdığı yeni reallıqlar şəraitində müstəqil siyasətini daha cəsarətlə, prinsipliliklə davam etdirir, qüdrətli Azərbaycan dövləti Konstitusiyasının tələblərinə və öz suveren hüquqlarına əsaslanaraq, qarşıda duran strateji hədəflərə doğru inamla irəliləyir. Konstitusiyamızın bəyan etdiyi niyyətlərdən biri ərazi bütövlüyümüzün və suverenliyimizin tam bərpa olunmasıdır ki, 2025-ci il bu ali sənədin qəbul edilməsinin 30 və Vətən müharibəsində Qələbəmizin 5 ilinin tamam olması ilə tarixə yazılır. Hər iki əlamətdar hadisə 15 iyun 1993-cü ildən başlanan yolun təqdimatlarıdır.

Real müstəqilliyimizin başlanğıc günü

Bu gün böyük sevincə, sonsuz qürur hissi ilə müstəqilliyimizin başlanğıc tarixi olan 15 iyun-Milli Qurtuluş Günü'nün 32 illiyini qeyd edirik. Zamanın hökmü ilə ötən əsrin 90-cı illərinin əvvəlində dövlət müstəqilliyini bərpa edən Azərbaycan Ermənistanın təcavüzü, xarici təzyiqlər və

daxili çəkişmələr üzündən dünyanın siyasi xəritəsindən silinmək və dövlətçiliyini itirmək təhlükəsi ilə qarşılaşdı. AXC-Müsavat cütüylü bir illik iqtidarı dövründə yalnız hakimiyyətini saxlamağı düşünərək ölkəmizə faciə gətirmiş, günahsız insanların həlak olmasına səbəb olmuşdu. Dövlət əmlakının talan edilməsi xalqı acınacaqlı duruma salmışdı. Dövlət idarəetməsində heç bir təcrübəsi olmayan şəxslərin vəzifəyə gətirilməsi suverenliyimizə təhdid yaratmışdı. Taleyimizin həll olunduğu ağır bir zamanda xalqın təkidlə tələbinə səs verərək yenidən hakimiyyətə qayıdan Ulu Öndər Heydər Əliyev doğma Vətənin xilasına namine misilsiz fədakarlıq nümayiş etdirdi, ölkəmizi ictimai-siyasi pərakəndəliyin və anarxiyanın mənəşindən qurtardı, bütün sahələrdə müşahidə olunan dərin tənəzzülün qarşısını aldı, yenidən qurduğu və hər cür qəsdlərdən qoruduğu Azərbaycan dövlətinin dayanıqlı inkişaf yolunu müəyyən etdi. Heç də təsadüfi deyil ki, Ümummilli Liderin ölkəmizə rəhbərliyi illəri xalqımızın nadir tarixi imkandan faydalanaraq, böyük əziyyətlər bahasına qazandığı müstəqilliyini əbədi və dönməz etdiyi tələpəklü mərhələ kimi qiymətləndirilir.

Xilaskarlıq missiyası

Dahi rəhbər Heydər Əliyevin dövlətimiz və xalqımız qarşısındakı xidmətlərindən bəhs edərkən, ilk növbədə, Onun xilaskarlıq missiyası göz önünə gəlir. Məhz bu səbəbdən 1993-cü il 15 iyun tarixi Azərbaycanın tənəzzüldən xilas olaraq tərəqqi yoluna çıxması, dünya miqyasında müstəqil siyasət həyata keçirən dövlət kimi tanınması, bəynəlxalq aləmdə layiqli yerini tutması ilə səciyyələnir. Ulu Öndərin xalqımız və tariximiz qarşısında ən böyük xidmətləri kəskin geosiyasi ziddiyyətlərin mövcud olduğu bir şəraitdə Azərbaycan dövlətçiliyini xilas etməsində, ölkəmizi parçalanıb yox olmaq təhlükəsindən qurtarmasında idi. Dövlət başçısı İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi, danılmaz həqiqətdir ki, Azərbaycanın müasir və müstəqil dövlət kimi mövcudluğu, inkişafı XX əsrdə ikinci dəfə qazandığımız müstəqilliyin ilk illərinə təsadüf edən Milli Qurtuluş Günü ilə əlaqədardır. Qurtuluş Günü Azərbaycan tarixində dönüş nöqtəsi idi.

XX əsrin sonu həqiqətən də Azərbaycan dövlətinin, xalqının həyatında tələpəklü bir dövr idi. Tarixin bu mərhələsində baş verən hadisələr Ümummilli Lider Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışını şərtləndirdi. Həm o

dövrün çətinliklərini, həm vətəndaş qarşısındakı, həm də bütün dövrlərdə ölkəmizə diqqət və marağın artmasına səbəb olan coğrafi mövqeyimizi nəzərə alsaq, belə bir çıxılmaz vəziyyət düşən ölkənin lideri olmağın nə qədər böyük məsuliyyət, ən əsası siyasi bacarıq və təcrübə tələb etdiyini təsəvvür etmək çətin deyildi. Milli liderlik siyasi liderlik keyfiyyətlərinin bir dövlət adamında birləşməsi bəşər tarixində çox nadir hallarda rast gəlinən unikal hadisədir. Bu şəxsiyyətlər arasında müasir müstəqil Azərbaycan dövlətinin memarı və qurucusu, Ulu Öndər Heydər Əliyevin özünəməxsus yeri vardır. Onun dövlətinə, xalqına bağlılığı ilə yanaşı, Azərbaycanı daim zirvələrdə görmək istəyi atdığı hər bir addımda özünü aydın şəkildə nümayiş etdirirdi. Əsas amal, məqsəd Azərbaycanın dünyaya Günəş kimi doğması idi ki, Ümummilli Liderin düşünülmüş və məqsədyönlü siyasəti nəticəsində bu arzu, bu istək qısa zamanda reallığa çevrildi. Azərbaycanın qısa zamanda sabitlik diyarı kimi nüfuz qazanması malik olduğu təbii resurslardan səmərəli istifadəsinə geniş imkanlar yaratdı. Halbuki 1991-1993-cü illərdə iqtisadi əlaqələrin qurulmasından, ölkə iqtisadiyyatına sərmayələrin yatırılmasından danışmaq mümkünsüz idi. Çünki ölkədə ictimai-siyasi vəziyyət olduqca ağır idi. İqtisadi əlaqələrin qurulmasında maraqlı olan dövlətlər hər zaman ilk olaraq ölkədə sabitliyə, demokratik inkişafa diqqət yetirirlər. Ulu Öndər

Heydər Əliyevi digər dövlət xadimlərindən və siyasi liderlərdən fərqləndirən Onun dərin biliyində, qətiyyətinə, işgüzarlığında, uzaqgörənliyində, qarşısına qoyduğu məsələni həyata keçirmək qabiliyyətində, müdrikliyində, siyasətçi keyfiyyətlərində, mahir diplomat olmasında, həmsöhbətinə təsir etmək gücünə malik olmasında idi. Azərbaycanı qorumaq, saxlamaq, dövlətçiliyimizi möhkəmləndirmək və inkişaf etdirmək yolları hamar olmasa da Ümummilli Lider Heydər Əliyev dərin zəkası ilə bütün çətinliklərə sinə gərmək əzmində olduğunu nümayiş etdirdi. Azərbaycanın inkişaf yolu 15 iyun- Milli Qurtuluş Günüə apararı 9 iyun 1993-cü ildən başladı. Uğurla davam edən Azərbaycanın müstəqilliyinin Heydər Əliyev dövrü dövlətçilik tariximizə xilaskarlıq missiyası kimi yazıldı.

Müstəqil və suveren dövlətin lideri, xarizmatik siyasət dahisi, əsl vətəndaş

İstər çağdaş Azərbaycan tarixində, istərsə də xalqımızın yaddaşında Ümummilli Lider Heydər Əliyev müstəqil və suveren dövlətin lideri, xarizmatik siyasət dahisi, əsl vətəndaş kimi özünəməxsus yer tutub. Bu çətin məqamda xalqı ilə birlikdə olduğunu bəyan edən Ulu Öndər Heydər Əliyevin 1993-cü il iyunun 9-da Bakıya gəlişi, qardaş qırğınının qarşısını almaq istiqamətində göstərdiyi səylər Onda olan Vətən, xalq sevgisinin aydın ifadəsi idi.

Ümummilli Lider iyunun 15-də Azərbaycan Ali Sovetinin Sədri seçildi, iyun 24-də isə Milli Məclisin qərarı ilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin səlahiyyətlərini həyata keçirməyə başladı. 1993-cü il oktyabrın 3-də ümumxalq səsverməsi nəticəsində Ulu Öndər yekdilliklə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçildi. Dövlət başçısı İlham Əliyev çıxışlarında daim müstəqillik tariximizin Heydər Əliyev dövrünün reallıqlarını əsaslı şəkildə qeyd edərək bu çağırışı edir ki, o dövrü bilməyən, o vaxt yaşamayan gənc nəsil bilməlidir ki, nəyin bahasına biz müstəqilliyi qoruyub saxlaya bilmişik. Kimə biz borcluyuq. Əgər Heydər Əliyev o vaxt hakimiyyətə gəlməseydi, bu gün Azərbaycan bəlkə də ancaq kiminsə əlinin altında bir oyuncaq dövlət kimi, bir yarımmüstəmləkə kimi yaşaya bilərdi: “Biz bu tarixi bilməliyik, bilirik və bundan sonra öz fəaliyyətimizi bu möhkəm təməl üzərində quracağıq, necə ki, bu vaxta qədər qurmuşuq. 1993-2003-cü illər hələdici illər olmuşdur.”

Dövlətçiliyin əsasının qoyulduğu illər

1993-2003-cü illərdə dövlətçiliyin əsasları qoyuldu. Milli Konstitusiyamız qəbul olundu. Siyasi islahatlara start verildi, çoxpartiyalı sistem yarandı. Azərbaycan beynəlxalq təcridəndən çıxdı. Azərbaycan hörmətə layiq olan ölkə kimi tanınmağa başladı. Böyük investisiyalar cəlb edildi. Ordu quruculuğuna start verildi. Kadrların yetişdirilməsi ilə bağlı önəmli addımlar atıldı. O kadrlar ki, bu gün də ölkəmizin müxtəlif sahələrinin inkişafına öz töhfələrini verirlər.

İllər biri-birini əvəzlədikcə 15 iyun 1993-cü il tarixinin önəmi daha aydın dərk olunur. Qurtuluşdan başlanan yol bu gün tam müstəqil və suveren Azərbaycanın daha yüksək zirvələri fəth etməsinə şərtləndirir. Qurtuluş Azərbaycanın bugünkü reallıqlarına yol açdı. 1993-2003-cü illər çağdaş tariximizdə sabitlik, inkişaf dövrü, 2003-cü ildən sonrakı dövr isə Böyük Yolum davamı kimi yer tutur. Böyük şəxsiyyət Heydər Əliyevin dahiyanə uzaqgörənliklə müəyyənləşdirdiyi siyasət nəticəsində müstəqil Azərbaycan xaos, anarxiya, özbaşınalıq və iqtisadi böhrandan xilas oldu, sabitlik, inkişaf dövrünə qədəm qoydu. Ulu Öndər Heydər Əliyev bildirdi ki, əgər respublikada ictimai-siyasi sabitlik olmasa, sağlam ictimai-siyasi mühit olmasa, heç bir sosial-iqtisadi proqramdan, yaxud problemlərin həll edilməsindən söhbət gedə bilməz. Uğurlu gələcəyə hesablanmış siyasət Azərbaycanı qısa müddətdə sabitlik diyarına çevirdi. Ulu Öndər Heydər Əliyevin gərgin səyləri nəticəsində 1994-cü il mayın 12-də işğalçı Ermənistanla atəşkəs sazişinin imzalanması ölkəmizdə sabitliyin daha da möhkəmlənməsini, eyni zamanda, digər sahələrdə uğurlu addımların atılmasını təmin etdi.

Ulu Öndərin yeni neft strategiyası: Bugünümüzdə və gələcəyimizə hesablanmış inkişaf konsepsiyası

Məhz həmin ilin sentyabrın 20-də dünyanın aparıcı transmilli şirkətləri ilə tarixə “Əsrin müqaviləsi” kimi daxil olan neft sazişi imzalandı. Bununla Azərbaycanın dünya iqtisadi sistemində inteqrasiyasının əsası qoyuldu. Bu saziş ölkəmizin iqtisadi imkanlarını artırmaqla yanaşı, beynəlxalq münasibətlər sisteminə yerini və rolunu möhkəmləndirdi. Çoxlarına əfsanə kimi görünən Bakı-Tbilisi-Ceyhan, Bakı-Tbilisi-Ərzurum neft-qaz layihələri 2006-2007-ci illərdə reallığa çevrildi. Regional çərçivədə qurulan əməkdaşlıq illər keçdikcə beynəlxalq miqyas aldı. Azərbaycan regional inkişafın aparıcı qüvvəsinə, dünyanın enerji təhlükəsizliyinin təminatçısına çevrildi. Onu da qeyd edək ki, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin uzaqgörən siyasətinin nəticəsi olaraq 1999-cu ildə Dövlət Neft Fondu yaradıldı. Məqsəd neft gəlirlərinin idarə edilməsində şəffaflıq prinsipinin qorunması, ölkənin hərtərəfli inkişafına xidmət edən sosial-iqtisadi layihələrin uğurlu icrası idi. Ulu Öndər

bildirdi ki, neft Azərbaycanın ən böyük sərvəti olub, xalqa, özü də təkə indiki nəsle deyil, həm də gələcək nəsillərə mənsubdur. Hazırda Dövlət Neft Fondunun bu ilin 31 mart tarixinə olan məlumata əsasən aktivlərinin həcmi 62 milyard dollardan artıqdır. Neft siyasətinin məntiqi davamı olaraq qeyri-neft sektorunun inkişaf etdirilməsində neft gəlirlərinin xərclənməsində şəffaflıq kriteriyalarının yüksək səviyyədə qorunması mühüm rol oynayır. Ölkəmizin iqtisadi imkanlarının artması əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi istiqamətində bir-birindən əhəmiyyətli addımların atılmasına yol açdı.

Göründüyü kimi, dahi şəxsiyyətin ölkə iqtisadiyyatının inkişafında neft amilinə böyük dəyər verməsi bu günümüzdə və gələcəyimizə hesablanmış inkişaf konsepsiyasının əsas tərkib hissələrindən biridir. Məhz bu mühüm amilə söykənərək dövlətimizin başçısı İlham Əliyev bildirir ki, neftlə zəngin çox ölkələr var. Amma heç də onların hamısında bu resurslar inkişafa, tərəqqiyə xidmət etmir. Əhali arasında təbəqələşmə prosesi sürətli hal alır. Amma Azərbaycanın öz neft strategiyasını, inkişaf konsepsiyasını dünyanın qabaqcıl ölkələrinin təcrübəsinə uyğun müəyyənləşdirməsi bu kimi problemləri yaşamamasını şərtləndirdi. Neft gəlirlərinin ədalət prinsipinə uyğun olaraq bölgüsünün həyata keçirilməsi ölkəmizdə uğurlu sosial siyasətə geniş imkanlar açdı.

Ümummilli Lider, eyni zamanda, bildirdi ki, dünyanın inkişaf etmiş ölkələrinin təcrübəsindən istifadə etməklə yanaşı, həm də islahatlar aparmaq, bazar iqtisadiyyatı yolu ilə getmək, insanlara sərbəstlik vermək, torpağı kəndlilərə vermək, onları torpağın sahibi etmək, mülkiyyət formasını dəyişmək lazımdır. Ulu Öndər Heydər Əliyevin 1993-cü ildən başladığı islahatlar dahi rəhbərin hakimiyyətinin birinci dövründə gördüyü işlərin davamı idi. Məhz o dövrdə həyata keçirilən islahatlara əsaslanaraq bildirilirdi ki, yaradılmış iqtisadi potensial böyük sərvətimizdir. Bu sərvət Azərbaycanın tam sərbəst, heç bir dövlətdən asılı olmayaraq yaşamasına imkan verir.

Azərbaycan dünyaya Güneş kimi doğdu

Ümummilli Lider Heydər Əliyev hakimiyyətinin birinci dövründə Azərbaycanı keçmiş İttifaqın ən qabaqcıl respublikalarından birinə çevirdiyi kimi, 1993-cü ildə xalqın

təkidli tələbi ilə hakimiyyətə qayıdırdan sonra xilaskarlıq missiyasını uğurla gerçəkləşdirməklə Onun şah əsəri kimi dəyərləndirilən Azərbaycanı zirvələrə qaldırdı, Güneş kimi dünyaya doğmasını təmin etdi, ən əsası xalqımızın öz tarixi torpaqlarına qovuşması, tarixi ədalətin bərpası, ərazi bütövlüyümüzün və suverenliyimizin tam bərpa olunması üçün möhkəm baza yaratdı.

Ərazi bütövlüyümüzün və suverenliyimizin qarantı olan ordu quruculuğu sahəsində görülən işlərin, yaradılan möhkəm təməlin nəticəsidir ki, Silahlı Qüvvələrimiz bu gün dünyanın ən güclü 50 ordusu sırasında qərarlaşıb. 44 günlük İkinci Qarabağ müharibəsi, eyni zamanda, bir günlük lokal anti-terror tədbirləri Azərbaycan Ordusunun gücünün, qüdrətinin dünyaya təqdimatı oldu. Azərbaycanın tarixi Zəfərini şərtləndirən amillər sırasında yer alan diplomatik mübarizədə də Ümummilli Liderin düşünlü müş siyasəti öz sözünü dedi. İstər döyüş meydanında, istərsə də diplomatik cəbhədə üstünlüyü ələ alan Azərbaycan Heydər Əliyev siyasətinin uğurlarını dünyaya təqdim etdi. Ümummilli Lider hakimiyyətə qayıdışının ilk günündən bu çağırışı etdi ki, müstəqilliyimizi və suverenliyimizi əbədi etmək üçün harada yaşamasından asılı olmayaraq hər bir azərbaycanlıdan bir amal-azərbaycançılıq ideologiyası ətrafında sıx birlik, həmrəylik tələb olunur. Azərbaycanın diplomatik uğurlarında diasporumuzun rolu da inkarediləməzdir. Ulu Öndər Heydər Əliyev bir dövlətin xaricdəki varlığının təsdiqi kimi Azərbaycan diasporunun birliyini, həmrəyliyi vacib amil kimi önə çəkirdi. Məhz onun təşəbbüsü ilə 2001-ci il noyabrın 9-10-da Bakıda Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayı keçirildi. Qurultaydan əvvəl Ümummilli Liderin çağırışına uyğun olaraq dünyanın müxtəlif ölkələrində Azərbaycan cəmiyyətləri, mərkəzləri yaradıldı. Onların vahid mərkəzdən idarə olunmasına xidmət edən Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayı soydaşlarımızın bir araya gəlməsinə geniş yol açdı. Artıq 2001-ci ildən başlayaraq hər 5 ildən bir Dünya Azərbaycanlılarının qurultayları keçirilir. Dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan soydaşlarımızın birliyi, həmrəyliyi fonunda həmin ölkələrdə cərəyan edən proseslərə təsir imkanları artır.

Bundan sonra Azərbaycan xalqı müzəffər xalq kimi əbədi yaşayacaq

Bu gün qürurla tarixi Zəfərimizdən, ərazi bütövlüyümüzün və suverenliyimizin tam bərpasından bəhs edərkən onun yaratdığı

reallıqlar fonunda 2022-ci ildə Qarabağın tacı Şuşanın 30 ildən sonra dünya azərbaycanlılarını bir araya gətirərək Zəfər Qurultayına şahidlik etməsini xatırlamaya bilmərik. Prezident İlham Əliyev həmin qurultaydakı çıxışında bildirdi ki, buraya gələrkən 2001-ci ildə keçirilmiş ilk qurultayı xatırlayırdım. Ulu Öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə ilk qurultay 2001-ci ildə keçirilmişdir. Ulu Öndər dərin məzmunlu çıxışında, eyni zamanda, təbii ki, Qarabağ problemi ilə bağlı öz fikirlərini bildirmişdir və demişdir ki, Azərbaycan öz ərazi bütövlüyünü bərpa edəcək, işğal altında olan torpaqlar işğaldan azad ediləcək və Azərbaycan xalqı öz dədə-baba torpaqlarına qayıdacaqdır. Biz - Ulu Öndərin davamçıları bu sözləri gerçəyə çevirdik və V qurultaya hazırlıq işləri başlayarkən mənə məruzə edildi və dedim ki, bu qurultay mütləq Şuşada keçirilməlidir. Dövlətimizin başçısı onu da qeyd etmişdir ki, bu gün alnımız açıqdır, üzümüz gülür, başımız dıkdır və həmişə belə olacaq. Bundan sonra Azərbaycan xalqı müzəffər xalq kimi əbədi yaşayacaq, Azərbaycan dövləti qalib dövlət kimi əbədi yaşayacaq. Biz öz torpağımızda-yıq, bu torpaqda möhkəm dayanmışıq və heç kim heç vaxt bu torpaqlardan bizi tərpədən bilməz.

Zamanın tələbi, xalqın istəyi ilə yaradılan Yeni Azərbaycan Partiyası

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin misilsiz xidmətlərindən bəhs edərkən milyonların partiyası kimi nüfuz qazanan Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradılmasını xüsusi qeyd etməliyik. Xalqın böyük əksəriyyətinin istəyini özündə əks etdirən 91 nəfər ziyalının Ulu Öndər Heydər Əliyevə müraciəti, həmçinin dahi şəxsiyyətin bu müraciətə cavabı xalqın ümidinin yalnız Ümummilli Liderə olduğunu, Ulu Öndərin isə xalq, dövlət sevgisinin aydın mənzərəsini yaratdı. Zamanın tələbi, xalqın istəyi ilə yaradılan Yeni Azərbaycan Partiyasının çox keçmədən, yeni siyasət meydanına atılmasından 7 ay sonra iqtidar partiyası kimi fəaliyyət göstərməsi xalqın Ulu Öndər Heydər Əliyevə sevgisini, Yeni Azərbaycan Partiyasına inamını bir daha ortaya qoydu. Çox qısa zamanda xalqın partiyası adını qazanan Yeni Azərbaycan Partiyası daim tutduğu yola sadiqliyi ilə nüfuzunu artırır, sıralarını kəmiyyət və keyfiyyət baxımından daha da möhkəmləndirir. Partiya ilk gündən öz adını qələbələrdə partiyası kimi də tarixə yazdı. Ölkədə keçirilən seçki proseslərində partiyanın qələbələri xalqın YAP-ın gələcəyinə, həyata keçirilən siyasətə inamına işıq salır. Bu gün hansı sahədən bəhs etsək uğurlarımızın zirvəsində dayanan tarixi Zəfərimizdən sonra həmin istiqamətdə baş verən dəyişikliklərdən, təkmilləşmədən danışmamaq mümkün deyil. Bu baxımdan Yeni Azərbaycan Partiyası da şanlı Qələbəmizin reallıqları əsasında 2021-ci ildə VII qurultayını keçirdi. Zəfər qurultayında dövlətimizin başçısı İlham Əliyev partiyanın qarşısında dayanan vəzifələri açıqladı. Qurultaydakı çıxışında “Yeni Azərbaycan Partiyasının adı Ulu Öndər Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Partiya Heydər Əliyevin ətrafında yaradılmışdır, onun siyasi təcrübəsi, bilikləri, xalq qarşısında göstərdiyi xidmətlər, Naxçıvanda çalışdığı dövrdə göstərdiyi əsl vətənpərvərlik və öz xalqına olan sadiqlik Azərbaycanın mütərəqqi insanlarını onun ətrafında birləşdirdi” söyləyən Prezident İlham Əliyev onu da xüsusi qeyd etdi ki, Yeni Azərbaycan Partiyası nəinki Azərbaycanın, Cənubi Qafqazın ən böyük siyasi partiyasıdır.

Partiyamızın böyük ənənələri var. Yeni Azərbaycan Partiyası bundan sonra da bütün ölkəmizdə gedən proseslərin mərkəzində olacaq. Həmin Qurultayda formalaşan yeni tərkib, qəbul olunan yeni Nizamnamə, eyni zamanda, 2021-ci ilin sonunda təsdiqlənən “Biz birlikdə güclüyük!” devizi altında yeni Proqram partiyanın yeni dövrdə qarşıya qoyduğu vəzifələrin uğurlu icrasını təmin edir.

Milli Qurtuluş Günü Azərbaycanın bugünkü reallıqlarının başlanğıcı oldu

Əvvəli-Səh-9

Dinamik inkişaf edən, modernləşən, beynəlxalq miqyasda nüfuzu gündən-günə artan dövlət

Təbii ki, 15 iyun 1993-cü ildən başlanan inkişaf yolunun uğurlarını bir yazıda tam əhatə etmək mümkün deyil. Gerçək olan budur ki, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin xalqın təkidli tələbi ilə hakimiyyətə qayıdışı ilə Azərbaycan yenidən quruldu. 1993-2003-cü illərdə Azərbaycanın sürətli inkişafı bugünkü reallıqların bünövrəsidir. Həmin illərdə görülmüş işlər sayəsində Azərbaycan inkişafın təkmil modelini dünyaya təqdim edir. Son 21 ildən artıq dövrdə bu modelə edilən əlavələr və yeniliklər ölkəmizin beynəlxalq münasibətlər sistemində yeri və rolunun artmasında əhəmiyyətli rol oynayır. Prezident İlham Əliyevin Ulu Öndərin siyasi kursunu uğurla davam etdirməsi və zənginləşdirməsi sayəsində Azərbaycan dünyanın dinamik inkişaf edən, modernləşən, beynəlxalq miqyasda nüfuzu gündən-günə artan dövlətinə çevrilib. Həyata keçirilən uğurlu, səmərəli daxili və xarici siyasət həm Azərbaycanın yüksəlişi və inkişafında, milli maraqların qorunmasında, həm də ölkəmizin dünya siyasi arenasında layiqli yer tutmasında öz ifadəsini tapır. “2003-cü ildə xalq Heydər Əliyev siyasətinə səs vermişdir, mənə etimad göstərmişdir. Çünki mən demişdim ki, əgər xalq etimad göstərsə, Ulu Öndərin siyasətinə sadıq qalacağam” söyləyən dövlət başçısı İlham Əliyev bildirir ki, o əsas amillərdən biri idi. Həyat onu göstərdi ki, doğrudan da tarixi uğurlara imza atdıq. Bu dövrü xarakterizə etmək üçün çox vaxt lazımdır. Hər şey göz qabağındadır: “Əminəm ki, bizim tarixçilərimiz, politoloqlarımız, alimlərimiz bu dövrü də məqalələrdə, kitablarda, dərsliklərdə düzgün əks etdirəcəklər. Çünki bu, gənc ölkəmizin yeni dövrü idi, əvvəlki dövrə əsaslanmış, o möhkəm təmələ əsaslanmış, amma yeni dövrüdür. Çünki bu da təbiidir. Çünki hər dövrün öz tələbləri var. Biz 1990-cı illərin tələbləri ilə XXI əsrdə yaşaya bilmərik. Hətta bu gün müharibədən sonra yeni dövr başlayır.”

Möhtərəm Prezidentimiz daim bu çağırışı da edir ki, hər dövrün öz tələbləri var. Biz 1990-cı illərin tələbləri ilə XXI əsrdə yaşaya bilmərik. Hətta bu gün müharibədən sonra yeni dövr başlayır. Əvvəlki dövrlərdə əldə edilmiş bütün uğurları kənara qoymalıyıq. Bəli, bu, bizim üçün fundament, baza, imkan yaratdı ki, əsas məqsədimizə çatmaq. Ancaq əgər biz oturub bütün günü o dövr haqqında danışsaq, gələcək haqqında düşünməsək, onda nə olacaq. Biz gələcək haqqında düşünməliyik, zamanı qabaqlamalıyıq. Azərbaycan bütün işləri ardıcılıqla həyata keçirir. Bu gün böyük qürur hissi ilə qeyd edirik ki, bugünkü Azərbaycan Ulu Öndər Heydər Əliyevin görmək istədiyi azad, müstəqil, ərazi bütövlüyü və suverenliyi tam təmin olunmuş Azərbaycandır. Sözsüz ki, belə qüdrətli, suveren, ərazi bütövlüyünü təmin edən ölkəyə çevrilmək üçün 27 illik yol getdik. 2020-ci ildə 44 günlük İkinci Qarabağ müharibəsində Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə rəşadətli ordumuz tarixi Zəfərə imza atdı. Bu Zəfər növbəti zəfərlərin davamlılığını təmin etdi. Belə ki, 2023-cü ildə Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin həyata keçirdiyi bir günlük antiterror tədbirləri nəticəsində suverenliyimiz tam bərpa edildi. Ötən il isə diplomatik uğurlarımız sırasında Qazaxın dörd kəndinin geri qaytarılması əlavə olundu. Ulu Öndərin ən böyük arzusu Azərbaycanı bütöv görmək idi. Ümummilli Lider Heydər Əliyev 2003-cü ildə xalqa tarixi müraciətində məhz bu inamı ifadə etmişdi ki, axıra çatdırı bilmədiy işləri, planları cənab İlham Əliyev həyata keçirəcək. Dahi şəxsiyyət bu müraciəti ilə Heydər Əliyev yolunun davamlılığı fonunda Azərbaycanı daha möhtəşəm uğurlara imza atmasına yol açdı. Ulu Öndərin “Arzu edirəm ki, sizinlə birlikdə gedək Şuşaya. Gedəcəyik, inanın ki, gedəcəyik. Şuşa Azərbaycanın gözüdür, hər bir azərbaycanlı üçün iftixar məbəyidir. Şuşa bizim mədəniyyətimizin, tariximizin rəmzidir. Şuşa hamı üçün əzizdir. Amma tək Şuşa yox, Laçın dağları da əzizdir. Biz heç vaxt Laçınsız yaşaya bilmərik. Ağdam kimi gözəl bir şəhər, Füzuli, Cəbrayıl, Zəngilan, Qubadlı, Kəlbəcər o bulaqları, Kəlbəcər o isti suyu - biz onlarsız yaşaya bilmərik” çağırışına qürur doğuran cavab dövlət başçısı, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin 8 noyabr 2020-ci ildə Şəhidlər xiyabanından Şuşanı nəzərdə tutaraq müraciəti ilə xalqa çatdırarkən söylədiyi bu fikirlər oldu: “Mən bu gün ulu öndər Heydər Əliyevin məzarını

ziyaret etdim, onun ruhu qarşısında baş əydim. Ürəyimdə dedim, xoşbəxt adamam ki, ata vəsiyyətini yerinə yetirdim. Şuşanı azad etdik! Bu, böyük Qələbədir! Bu gün şəhidlərimizin, Ulu Öndərin ruhu şadırdır! Gözün aydın olsun Azərbaycan! Gözünüz aydın olsun dünya azərbaycanlıları!”

Azad Qarabağ və Şərqi Zəngəzur cənnət məkana çevrilir

Bu gün Şuşada, Laçında, Ağdamda, Füzulidə, Cəbrayıl, Zəngilanda, Qubadlıda, Kəlbəcərdə, Xankəndidə uğurlu bayrağımız əzəmətlə dalğalanır. Bu torpaqlar cənnət məkana çevrilir. Böyük Qayıdış Proqramının birinci mərhələsi uğurla davam edir. Ölçüyəgəlməz bərpa-quruculuq işləri soydaşlarımızın öz doğma yurd-yuvalarına qayıdışı ilə tamamlanır. Dövlət başçısı İlham Əliyevin 30 may 2025-ci il tarixli “Azərbaycan Respublikasının 2027-2030-cu illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası”nın və “Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdışa dair II Dövlət Proqramı”nın hazırlanması haqqında» Sərəncamı Böyük Qayıdışın davamlılığının təmin edilməsinə xidmət edir. Sənəddə də qeyd olunduğu kimi, işğaldan azad edilmiş ərazilərin bərpası və iqtisadi fəaliyyətə reintegrasiyası, əhalinin öz yurdlarına təhlükəsiz şəkildə qayıtması, habelə Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə dayanıqlı məskunlaşmanın və məşğulluğun təmin olunması istiqamətində görülən işlər Böyük Qayıdış prosesini ölkənin sosial-iqtisadi inkişafında qazanılan nailiyyətlərin ayrılmaz tərkib hissəsinə çevirib. Azərbaycan qarşısındakı illərdə daha mürəkkəb çağırışların və zəngin imkanların mövcudluğu ilə seçilən yeni mərhələyə daxil olur. Bu mərhələ global iqtisadi qütbləşmənin dərinləşməsi, texnoloji tərəqqinin sürətlənməsi,

eləcə də süni intellekt əsaslı texnologiyaların geniş tətbiqi ilə səciyyələnir. Ölkəmizin ötən illərdə əldə etdiyi sosial-iqtisadi nailiyyətlərin davamlı şəkildə artırılması, bunun üçün özəl, o cümlədən birbaşa xarici investisiyaların cəlbinin genişləndirilməsi, biznes mühitinin əlverişliliyinin yüksəldilməsi, iqtisadiyyatın bilik və texnologiya tutumunun gücləndirilməsi, həmçinin işğaldan azad olunmuş ərazilərə Böyük Qayıdışın davamlılığının təmin edilməsi məqsədilə imzalanan Sərəncam növbəti mərhələdə soydaşlarımızın qayıdış ünvanlarının sayının artmasını da təmin edəcək. Qarabağımız və Şərqi Zəngəzurumuz böyük investisiyalar məkanına çevriləcək. Azad edilmiş torpaqlar sevincli günlərini yaşayır. Bu gün qürurla qeyd etdiyimiz məqamlardan biri də paytaxt Bakı ilə yanaşı, Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun beynəlxalq tədbirlər üçün ideal məkan kimi qəbul olunmasıdır. Bu ərazilərdən dünyaya ünvanlanan çağırışlar Azərbaycanın birlik, həmrəylik, əməkdaşlıq tərəfdarı olduğunu bir daha nümayiş etdirir. Azərbaycan-Türkiyə qardaşlığına Qarabağın taci Şuşa, Azərbaycan-Türkiyə-Pakistan birliyinə isə Laçın, Şərqi Zəngəzur şahidlik etdi. Azərbaycan bu torpaqlarda üç Beynəlxalq Hava Limanının istifadəyə verilməsi ilə Qarabağın, Şərqi Zəngəzurun hava qapılarını dünyaya açdı. Görülən işlərin miqyası genişdir. Azərbaycan təkmil dirçəlik modelini dünyaya təqdim etməklə bu sahədə də təcrübəsinin nümunə olduğunu təsdiqləyir.

Heydər Əliyev Fondu: Ümummilli Liderin fəaliyyətinin, dövlətimiz, xalqımız qarşısında əvəzolunmaz xidmətlərinin fəal təbliğatçısı

Təbii ki, uğurlarımızda Heydər Əliyev Fondunun rolu böyük, payı

əvəzolunmazdır. 2004-cü ildə yaradılan Heydər Əliyev Fondu Ümummilli Liderin fəaliyyətinin, dövlətimiz, xalqımız qarşısında əvəzolunmaz xidmətlərinin fəal təbliğatçısıdır. Heydər Əliyev irsini təbliğ etməklə yanaşı, biri-birindən mühüm layihələrin təşəbbüsçüsü və iştirakçısı kimi tanınan və nüfuz qazanan Fondun Azərbaycan reallıqlarının təbliğinə verdiyi davamlı töhfələr təqdirəlayiqdir. Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərliyi ilə həyata keçirilən layihələr Azərbaycan bütün sahələrdə uğurlu inkişafına öz töhfəsini verir. Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev Mehriban xanım Əliyevanı Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti kimi təqdim edərək Fondun uğurlu fəaliyyətini bir daha təhlil edərək bildirmişdir: “Bax, bu, çoxşaxəli fəaliyyət və eyni zamanda, uğurlu fəaliyyət mənim bu qərarı qəbul etməyimdə əsas rol oynamışdır. Eyni zamanda, qeyd etməliyəm ki, Mehriban Əliyevə çox peşəkar, bilikli, təcürbəli, prinsipial, çox xeyirxah bir insandır. Təsədüfi deyil ki, Azərbaycan xalqı ona böyük rəğbət və sevgi ilə yanaşır. Sadaladığım bütün bu amilləri nəzərə alaraq, mən bu qərara gəldim və bu gün Mehribanın həyatında yeni dövr başlayır. Əminəm ki, o, bundan sonra da ölkəmizin inkişafına öz dəyərli töhfəsini verəcəkdir.” 2017-ci ildən ötən 8 ildən artıq dövrdə görülən işlər, əldə olunan uğurlar bu inamın təsdiqidir.

Bu gün Heydər Əliyev Fondu Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərliyi ilə azad Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun dirçəlməsinə böyük töhfələr verir. Tarixi və mədəni abidələrimizin bərpası prosesi uğurla həyata keçirilir. Hazırkı dövrün əsas çağırışı məhz Böyük Qayıdış Proqramının uğurlu icrası, tezliklə yüksək səviyyədə başa çatdırılmasıdır. Heydər Əliyev siyasətinin uğurları davamlıdır. Milli Qurtuluş günündən başlanan yol Azərbaycanı yeni-yeni hədəflərə nail olmasına təmin etməklə beynəlxalq münasibətlər sistemində söz sahibliyini möhkəmləndirir, tarixi ədalətin bərpası fonunda yeni çağırışlara istiqamətləndirir. Bu yol xalqımızı Qərbi Azərbaycana da qovuşduracaq. Tezliklə dövlət başçısı İlham Əliyev bu müjdəni də xalqımıza çatdıracaq.

Qeyd etdiklərimiz belə bir ümumiləşdirməyə əsas verir ki, Qurtuluş Azərbaycanın bugünkü reallıqları və onların əsasında müəyyən edilən hədəflərimizin təqdimatıdır. Xalqımız tam əmindir ki, qalib, bütövləşən Azərbaycan Prezident İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın birgə səyləri nəticəsində yeni-yeni zəfərlər qazanacaq, qarşıya qoyulan hədəflərə doğru inamla irəliləyəcək. Ölkəmizi tarixi Zəfərə qovuşduran Milli Qurtuluş Günü münasibətilə qalib Azərbaycan xalqını təbrik edirəm.

Milli Qurtuluşdan inkişafa: müdrik siyasətin uğurlu nəticələri

Məlum olan gerçəklik ondan ibarətdir ki, ötən əsrin əvvəllərində Azərbaycan dövlət müstəqilliyini qazansa da, onu qoruyub, saxlamağı bacarmadı. Çünki o zaman cəmiyyətdə birlik mövcud deyildi. İkincisi, hakimiyyət iddiasında olan insanların sayı kifayət qədər çox idi. Nəzərə almaq lazımdır ki, 23 aylıq AXC hakimiyyəti dövründə 5 dəfə hökumət dəyişikliyi baş vermişdir. Məhz bu cür boşluqlardan istifadə edən Rusiya çətinlik çəkmədən Azərbaycanı işğal edib, dövlətçiliyinə son qoydu. Allahımıza min dəfələri şükürlər olsun ki, 1991-ci ilin oktyabrın 18-də Azərbaycan yenidən müstəqil dövlətçiliyini bərpa etmək imkanını qazandı. Təəssüf ki, yenə də ötən əsrin əvvəllərində baş vermiş səhvlər təkrarlanmağa başladı. Müxtəlif vasitələrlə hakimiyyəti zəbt etmiş AXC-Müsavat cütüylü ölkənin müstəqilliyini məhv olmaqdan, xalqı üzləşdiyi bəlalardan xilas etmək gücünə və imkanına malik deyildi.

Çünki dövləti idarə etmək, xalqın maraqlarını təmin etmək, xarici siyasi kursu layiqincə həyata keçirmək üçün bacarıqları və təcrübələri yox idi. Bu çatışmazlıqlar ölkəni ağır bəlalara sürükləyirdi. Vəziyyəti ağır olmasından istifadə edən erməni terrorçu hərbi birləşmələri ardıcıl olaraq torpaqlarımızı işğal edirdilər. Xalq problemlərin aradan qaldırılması, erməni terror maşınının torpaqlarımızın işğal etməsinin qarşısının alınmasının, sosial-iqtisadi məsələlərin həll edilməsi üçün AXC- Müsavat iqtidarına çağırışlarla müraciətlər etsələr də, bu çağırışlara, etirazlara əhəmiyyət verilmirdi. Əksinə, AXC-Müsavat iqtidarı narazı xalqın üzərinə güc strukturlarını göndərir, onları zor gücünə sakitləşdirməyə çalışırdı. 1993-cü ilin iyun hadisələri ölkədaxili ağır durumun kulminasiya nöqtəsi oldu. Azərbaycanda vətəndaş müharibəsi qaçılmaz idi. Ancaq aydın təfəkkürlü ziyalılar, böyük xalq kütlələri vətəndaş müharibəsindən qaçmağın və ölkəni düşdüüyü böhrandan çıxarması yolunu Ulu Öndərimiz Heydər Əliyevin ikinci dəfə hakimiyyətə gəlməsində gördülər. Bu məqsədlə ölkə ziyalıları 1992-ci ilin oktyabrın 16-da o dövrün ən populyar, sevilən və seçilən qəzeti olan "Səs" qəzeti vasitəsilə Ulu Öndərimiz Heydər Əliyevə müraciət ünvanladı. "Azərbaycan Sizin sözünüzü gözləyir" başlıqlı müraciətdə deyildi: "Möhtərəm Heydər bəy! Hamımız

görürük ki, respublikamızın, xalqımızın vəziyyəti gündən-günə ağırlaşır. Azərbaycan sözün əsl mənasında siyasi, mənəvi böhran keçirir. Bunun da əsas səbəbi son illər respublikada mövcud olan və gətirdikə daha da güclənən hakimiyyət böhranıdır. Ali hakimiyyət və idarəetmə orqanları Konstitusiyaya zidd, "real vəziyyətə uyğun" fəaliyyət göstərməklə, əslində, iflic vəziyyətinə düşmüşdür. Bir çox dövlət orqanları heç bir hüquqi əsas olmadan yarıdılıb fəaliyyət göstərir".

Ziyalıların Ulu Öndərə müraciətindən: "Bu partiyanın bünövrəsini Sizin kimi güclü dövlət xadimi qoyarsa...."

Ziyalıların Ulu Öndərə ünvanlanan müraciətində qeyd olunur ki, indiki vəziyyətdə bu çətin, məsuliyyətli işi respublikada öz üzərinə götürməyə qadir yeganə şəxs Sizsiniz!: "Uzun illər əldə etdiyiniz dövlət quruculuğu təcrübələrinizə əsaslanaraq Siz qısa müddətdə Azərbaycanda geniş xalq kütləsini əhatə edəcək çox böyük, güclü, nüfuzlu və işlək bir partiya yaratmağa qadirsiniz. Buna görə də Azərbaycanın demək olar ki, bütün bölgələrində aparılan ictimai rəy sorğularının nəticələrinə və bizim təşkilat komitəsinə daxil olan minlərlə şifahi və yazılı vətəndaş təkliflərinə əsaslanaraq belə bir qənaətdə gəlirik ki, yaratmaq istədiyimiz Yeni Azərbaycan Partiyasına bu gün rəhbərlik etməyə qadir olan yeganə mütləq lider Siz ola bilərsiniz və yalnız bu halda yaranmaqda olan parti-

ya öz qarşısına qoyduğu məqsədə çatır, respublikanın bütün zümrələrdən olan xalq kütləsini öz ətrafında birləşdirərək Azərbaycanın siyasi, iqtisadi həyatında mövcud olan boşluğu doldurur, dövlət quruculuğu işlərində öz layiqli töhfəsini verə bilər. Əminik ki, Yeni Azərbaycan Partiyası müdrik ağsaqqalımız Heydər Əliyevin ətrafında birləşəcək dərin zəkali, təmiz əxlaqlı, yüksək mədəniyyətli, müstəqil düşüncəli, milli qürurlu, peşəkar insanların siyasi partiyasına çevriləcəkdir. Əgər bu partiyanın bünövrəsini Sizin kimi güclü dövlət xadimi qoyarsa, o, uzun illər xalqımızın bir neçə nəsli üçün də siyasi yetkinlik məktəbi olar. Biz Yeni Azərbaycan Partiyasını yeni düşüncə tərzli insanların Sizin ətrafınızda

olan Yeni Azərbaycan Partiyasına rəhbərlik etməyə razılıq verəsiniz. Azərbaycan Sizin sözünüzü və qəti qərarınızı gözləyir". Ürəyi hər zaman xalqın istək və arzuları ilə döyünən Dahi Öndərimiz Heydər Əliyev ziyalıların müraciətinə müsbət münasibət bildirdi. Ulu Öndərimiz Heydər Əliyev 1992-ci il oktyabrın 24-də "Səs" qəzeti vasitəsi ilə ziyalıların müraciətinə cavab məktubunda qeyd edir ki, Azərbaycanın bugünkü həyatı və gələcək taleyinə dair digər problemlər də Məni narahat edir:

"Lakin Sizin müraciətinizə cavab verərkən yuxarıda göstərilən məsələlərə daha öncə diqqət yetirməyi lazım bilərəm. Zənnimcə, onların ən qısa müddətdə həlli müstəqil Azərbaycan dövləti üçün son dərəcə vacibdir. Azərbaycanın çağdaş və gələcək taleyi ilə bağlı bu problemlərinə biganə qalmağa heç kəsin haqqı yoxdur. Güman edirəm ki, müstəqil Azərbaycan dövlətinin gələcək həyatının və fəaliyyətinin əsasını təşkil edən demokratiya və siyasi plüralizm şəraitində Sizin müraciətinizdə göstərilən yeni Azərbaycan siyasi partiyasının yaradılması obyektiv zərurətdən doğulur. Belə partiya Azərbaycanın ictimai-siyasi həyatında fəal iştirak edərək, yeni müstəqil Azərbaycan dövlətinin möhkəmləndirilməsində və inkişafında tarixi rol oynaya bilər. Əgər belə partiya yaradılsa, onun fəaliyyətində fəal iştirak etməyə hazıram".

Məqsəd və vəzifələr layiqincə yerinə yerləşdi

1992-ci il noyabrın 21-də Naxçıvanda 550 nümayəndənin iştirakı ilə Yeni Azərbaycan Partiyasının təsis konfransı keçirildi və Ulu Öndərimiz Heydər Əliyev partiyanın Sədri seçildi. Yaranandan cəmi 6 ay sonra iqtidar partiyasına çevrilən YAP dövlətə, xalqa xidmət missiyasını Azərbaycanın davamlı inkişafına, əhalinin sosial müdafiəsinin daha da yaxşılaşdırılmasına verdiyi töhfələri ilə nümayiş etdirir. Sonralar Ulu Öndər Heydər Əliyev tarixi çıxışlarının birində demişdir: "YAP Azərbaycanda gedən ictimai-siyasi proseslərin içərisindən çıxan zərurətdir. O, bir adamın istəyi ilə yaranan partiya deyildir. Azərbaycanda yaranan partiyaların bir çoxu ayrı-ayrı şəxslərin, siyasi fəaliyyətə başlayan adamların şəxsi təşəbbüsü ilə, onların ətrafında toplaşan adamların təşəbbüsü ilə yaranan partiyalardır.

Ardı Səh. 12

Milli Qurtuluşdan inkişafa: müdrik siyasətin uğurlu nəticələri

Əvvəli-Səh-11

Ancaq Yeni Azərbaycan Partiyasının fərqi ondan ibarətdir ki, bu partiya onu yaratmaq istəyən, siyasi fəaliyyətlə məşğul olmaq istəyən adamların istəkləri ilə, bir təşkilati mərkəz olmadan, hərəsinin öz tərəfindən hərəkət etməsi nəticəsində, ağır şəraitdə, böyük təqiblər şəraitində yaranmış bir partiyadır".

1993-cü ildə Dahi Öndər Heydər Əliyevin xalqın təkidli tələbi ilə hakimiyyətə qayıdışı Azərbaycanı parçalanmaqdan, məhv olunmasından xilas etdi. Uğurlu Horadiz əməliyyatından sonra Ermənistanın atəşkəs sazişini imzalanmağa məcbur edilməsi həm ölkədə sabitliyin yaradılmasına, həm də digər sahələrdə uğurlu addımların atılmasına yol açdı. 1994-cü ilin sentyabrın 20-də əfsanə kimi görünən "Əsrin müqaviləsi" neft sazişi imzalandı. "Əsrin müqaviləsi" yeni neft strategiyası Xəzərin Azərbaycan sektorunda 15 ölkənin, 33 iri neft şirkətinin iştirakı ilə 22 neft-qaz müqaviləsinin imzalanmasına səbəb oldu. Bununla Azərbaycanın dünya iqtisadi sistemində integrasiyasının əsası qoyuldu. Azərbaycana artan inam ölkə iqtisadiyyatına qoyulan investisiyaların həcmində, həmçinin imzalanan saziş və Anlaşma Memorandumlarının sayında da özünü qabarıq şəkildə büruzə verdi. 1995-ci il noyabrın 12-də qəbul olunan Milli Konstitusiyamız insan hüquq və azadlıqlarının qorunmasında ən möhkəm baza rolunu oynayır. Ölkəmizdə azad mətbuatın inkişafı, çoxpartiyalı sistemin yaradılması, seçkilərin demokratik, beynəlxalq standartlara uyğun keçirilməsi istiqamətində mühüm addımlar atıldı.

Vədlərinə əməl edən LİDER

Azərbaycanın uğurlu inkişafını şərtləndirən əsas başlıca amillərdən bir də Dahi Öndərimiz Heydər Əliyev ölkə Prezidenti İlham Əliyev kimi uzaqgörən, müdrik, dahi siyasətçi yetişdirməsidir. Ulu Öndər Heydər Əliyev 1 oktyabr 2003-cü ildə prezident seçkiləri ərəfəsində Azərbaycan xalqa müraciətində demişdir: "Üzümü Sizə- həmvətənlərimə tutaraq, qarşıdan gələn prezident seçkilərdə prezidentliyə namizəd, mənim siyasi varisim, Yeni Azərbaycan Partiyası

Sədrinin I müavini İlham Əliyevi dəstəkləməyə çağırıram. O, yüksək intellektli, pragmatik düşüncəli, müasir dünya siyasətini və iqtisadiyyatını gözəl bilən, enerjili və təşəbbüskar bir şəxsiyyətdir. Sizi əmin edirəm ki, həm İlham Əliyev, həm də Yeni Azərbaycan Partiyası bundan sonra da xalqımızın ən layiqli övladlarını öz ətrafında sıx birləşdirərək Azərbaycan dövlətinin inkişafı və xalqımızın firavanlığı yolunda çox işlər görəcəklər. İnanıram ki, mənim axıra çatdırı bilmədiyim tələyüklü məsələləri, planları, işləri Sizin köməyiniz və dəstəyinizlə İlham Əliyev başa çatdırı biləcək. Mən ona özüm qədər inanıram və gələcəyinə böyük ümidlər bəsləyirəm".

Ötən 21 il ərzində Prezident İlham Əliyev Ulu Öndərimiz Heydər Əliyevin başladığı bütün işləri yüksək səviyyədə həyata keçirib, başlıcası Azərbaycanı dünyada öz gücü, qüdrəti və inkişafı ilə seçilən Qalib bir dövlətə çevirib, Ata vəsiyyətini yerinə yetirib. Eyni zamanda Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin son 21 ildə gördüyü fundamental işlər Onun 2003-cü il prezident seçkiləri ərəfəsi xalqla görüşündə verdiyi bütün vədləri yerinə yetirdiyini göstərir. Cənab İlham Əliyev Prezident kimi fəaliyyətə başladığı ilk gündən iqtisadi artımın qeyri-neft sektorunun hesabına olmasını qarşıya mühüm vəzifə kimi qoydu, "neft kapitalını insan kapitalına çevirək" tezisi- ni irəli sürdü. Bu günümüzün realıqları bu məqsədin artıq gerçəklik olduğunu təsdiqləyir. Cənub Qaz Dəhlizinin rəsmi açılışı, onun əsas seqmentlərindən olan TANAP-ın istifadəyə verilməsi, "Yeni əsrin müqaviləsi" nin imzalanması və sair kimi biri-birindən əhəmiyyətli hadisələr Azərbaycanın dünyanın enerji təhlükəsizliyində yeri və rolunu möhkəmləndirir. "Əsrin müqaviləsi"-nin 2050-ci ilədək uzadılması ölkəmizin etibarlı və stabil inkişaf edən dövlət kimi bütün dünyada nüfuzunun yüksəlməsi, əhalimizin rifahının təminatı baxımından böyük strateji əhəmiyyət daşıyır.

44 günlük Vətən müharibəsində qazanılmış qələbə Azərbaycan tarixinə qızıl hərflərlə yazıldı

Azərbaycan dövlətinin uğurlarının və

qələbələrinin ən böyük zirvəsi 44 günlük Vətən Müharibəsi ilə qazanılan qələbə təşkil edir. 2020-ci il sentyabrın 27 -də başlayan 44 günlük Vətən müharibəsi ilə 30 il işğal altında olmuş torpaqlarımızın erməni işğalından azad edilməsi Azərbaycan Prezidenti, Yenilməz Sərkərdə, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin ata vəsiyyətini yerinə yetirməsidir. 44 günlük Vətən müharibəsində qazanılmış qələbə Azərbaycan tarixinə qızıl hərflərlə yazıldı. 2020-ci ildə Müzəffər Ordumuz Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ərazi bütövlüyünü bərpa etdi, müqəddəs Qarabağımız işğaldan azad olundu. Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyev Qarabağın incisi olan Şuşanın işğaldan azad olunması müjdesini Azərbaycan xalqına çatdırarkən demişdir: "Mən bu gün, eyni zamanda, Ulu Öndər Heydər Əliyevin məzarını ziyarət etdim, Onun ruhu qarşısında baş əydim. Ürəyimdə dedim, xoşbəxt adamam ki, ata vəsiyyətini yerinə yetirdim. Şuşanı azad etdik! Bu, böyük Qələbədir! Şəhidlərimizin, Ulu Öndərin ruhu şadıddır bu gün! Gözün aydın olsun, Azərbaycan! Gözünüz aydın olsun, dünya azərbaycanlıları!". 2023-cü ilin sentyabrın 19-da başlayan və 23 saat 44 dəqiqə çəkən antiterror tədbirləri ilə Azərbaycan Qarabağ bölgəsi üzərində suverenliyini tam bərpa etdi. Qarabağda aparılan antiterror əməliyyatları ilə terrorçu hərbi birləşmələr tamamilə ləğv olundu və terrorçu başçılar həbs olunaraq istintaq orqanlarına təhvil verildilər. Yaxın günlərdə terrorçu başlar məhkəmə qarşısına çıxarılacaq və layiq olduqları cəzaları alacaqlar.

Söz yox ki, Azərbaycanın güclü və qüdrətli dövlətə çevrilməsinin kökündə Ulu Öndərimiz Heydər Əliyevin zamanında əsasını qoyduğu siyasəti və bu siyasəti uğurla davam etdirən Fateh Sərkərdə, Ali Baş Komandan, Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla və möhtəşəm şəkildə həyata keçirməsi dayanır. Bundan sonra da bu siyasət dəyişməz olaraq qalacaq. Bu isə Azərbaycan dövlətinə və xalqına yeni-yeni uğurlar, qələbələr, zəfərlər vədd edir.

İLHAM ƏLİYEV

Mətanət Məmmədova

Müstəqil həyatınız mübarək!

14 iyun... Minlərlə gənc müstəqil həyata qədəm qoydu. "Son zəng" çalındı və onlar müstəqil həyata addımlarını atdılar. Çoxdan gənc olmuşdular. Lakin müəllimlərin də, valideynlərin də gözündə hələ də uşaq idilər. Bu tarixdən sonra sanki yetkinləşib əsl gənc oldular. Tək bir gün-14 iyun onları uşaqlıqdan gəncliyə atdı. Elə bil yeniyetmə də olmamışdılar: sadəcə uşaqlıq və gənclik...

Həyat keşməkeşlərlə doludur. Müstəqil həyata atıldın-atılmadın, bu keşməkeşlər sənindir. Ta dünənki uşaq, məktəbli deyilsən, müəllimlərin qoruması altında deyilsən.

Müstəqil vətəndaşsan. Arzularının ardınca gedən vətəndaş. Bu yolda nələr var, nələr yox? Olanlar da çoxdur, olmayanlar da. Ən əsası, artıq məktəb həyatı yoxdur. 11 il arxada qaldı. Hər gün üz tutduğunuz, saatlarla sinif yoldaşlarınızla birlikdə çalışdığınız, oxuyub-öyrəndiyiniz məktəb yoxdur. Xatirələri ilə, yadda qalanları ilə o, dünəndə qaldı.

Məktəbi ayrı ünvanlar əvəzləyir artıq. O ünvanlara doğru yolçuluğa çıxdınız: kimi universitetlərə, kimi orta ixtisas məktəblərinə, kimi istehsalat sahələrinə, kimi əsgərliyə, kimi ailə qurmağa və sair...

Məktəb bir yol idi, hamı o yolu 11 il ərzində gedirdi, saatlar sonra qayıdırdı. Lakin qarşıdakı yollar müxtəlifdir, saatları da, dəqiqələri də fərqlidir. Sonu da fərqlidir.

Siz artıq müstəqilsiniz. Oxumaq, işləmək, ailə qurmaq hüququnuz var. Lakin unutmayın ki, ağıllı addımlar insanı ən yüksək zirvələrə aparır. Müstəqili olmaq o deyil ki, qərarını verib, nə istədinə, onu da edəsən. Müstəqil olmaq ətraflı düşünmək, böyüklərə məsləhət etmək, doğru yolu seçmək deməkdir. Müstəqil olmaq ağıllı düşünmək deməkdir.

14 iyun... Hər kəsin həyatından keçən uşaqlığın son günü. Bir gün içərisində böyüyüb qocaman olduğumuzu hiss etdiyimiz gün... Gücləndiyimizi, özümüzü qorumağı bacardığımızı duyduğumuz gün. Arzu-istəklərimizlə həyata atıldığımız gün.

Müstəqil həyatınız mübarək, əziz gənclər. Qoy 11 illik məktəb həyatından sizi ayıran son zəng yeni həyatınızda hər an uğur zənginə çevirilsin. Bitirdiyiniz məktəblərin adlarını universitetlərə, yüksək vəzifələrə, qarşıda quracağınız ailələrə götürə bilərsiniz. Siz bu məktəblərdə iz qoya bildinizsə, övladlarınıza məktəbinizdən, dost və rəfiqələrinizdən gözəl xatirələr danışa biləcəksiniz. Xatirələrlə dolu 11 illik həyatınız gələcək övladlarınıza yaxşı mənada bir tərbiyə ocağı ola bilər.

Müstəqil həyat bədrəmələri də sevir. Bu həyatda heç bədrəməyəsiniz. Həyatın qarşınıza çıxardığı bütün keşməkeşləri uğurla addımlayıb keçəsiniz.

Siz ölkəmizin gələcəyisiniz, əziz gənclər. Gələcəyimiz sizlərdən asılıdır. Vətən sizin ciyinizdə olacaq yaxın gələcəkdə. Vətənpərvərliyinizlə, qabiliyyətinizlə, bacarığınızla Vətəni daim ucalarda saxlaya bilərsiniz.

Qoy müstəqil həyat sizləri Vətənimizin müstəqilliyini, ərazi bütövlüyünü qoruyanların ardıcılı etsin. Səsiniz hər zaman yüksəklərdən gəlsin. Həyatın hansı səmtinə üz tutmağınızı baxmayaraq yolunuz açıq olsun. Müstəqil həyatınız sevincinizə, xoşbəxtliyinizə çevirilsin.

“Azərbaycan müstəqilliyini elan etdiyi dövrdə olduqca təlatümlü bir mərhələdən keçirdi”

“Azərbaycan müstəqilliyini elan etdiyi dövrdə olduqca təlatümlü bir mərhələdən keçirdi. Həmin illərdə ölkədə dərin bir xaos hökm sürürdü. Bu vəziyyətin formalaşmasında bir neçə mühüm amil rol oynayırdı: xarici təcavüz təhlükəsi və daxildəki siyasi anarxiya”. Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında politoloq Azad Məsiyev deyib.

Onun sözlərinə görə, müstəqillik əldə edildikdən sonra hakimiyyətə gələn siyasi komanda və idarəedici strukturların təcrübəsizliyi, reallıqları nəzərə almadan verilən bəyanatlar və atılan addımlar vəziyyətin daha da gərginləşməsinə səbəb oldu: “Bu xaos həm daxili, həm də xarici təzyiqlərin təsiri ilə dərinləşdi. Lakin Heydər Əliyevin Azərbaycan Ali Sovetinin sədri seçilməsi ilə ölkənin siyasi həyatında dönüş nöqtəsi baş verdi və dövlətçilik tarixində yeni bir mərhələ başladı.

Heydər Əliyev Azərbaycan Ali Sovetinin sədri seçildikdən sonra dövlətin və xalqın taleyində yeni bir mərhələ başladı. Həmin dövrdə yaranmış xaosun və xaricdən gələn təzyiqlərin qarşısını almaq üçün müəyyən zamana ehtiyac var idi. Bu mərhələdə radikal və düşünülmüş addımların atılması vacib idi. Təcrübəli idarəetmə nəticəsində daxili xaos mərhələli şəkildə aradan qaldırıldı.

Azərbaycan öz milli maraqlarını xarici güc mərkəzlərinin maraqları ilə uzlaşdıraraq siyasi sabitlik əldə etdi. Nəticədə stabil bir dövlət quruculuğuna başlandı. Bununla belə, həmin dövrün də özünəməxsus problemləri var idi. Qısa müddətdə tam əmin-amanlıq və firavanlıq yaratmaq mümkün deyildi, çünki bu, zaman və davamlı fəaliyyət tələb edən bir təkamül prosesi idi. Bu prosesin uğurla həyata keçirilməsində əsas amil düzgün və məqsədyönlü dövlət siyasəti oldu. Nəticədə, Heydər Əliyevin apardığı qətiyyətli siyasət uğur qazandı və bu siyasi kursun davamı olaraq İlham Əliyevin hakimiyyətə gəlməsi mövcud problemlərin köklü şəkildə həllinə imkan yaratdı”.

Politoloq həmçinin qeyd edib ki, iyunun 15-də Heydər Əliyevin parlamentə qayıdışı və bu hadisənin “Qurtuluş Günü” kimi qeyd olunması məhz həmin dövrdən etibarən başlayır: “Bu tarixi mərhələ ölkədəki xaosun, anarxiyanın və reallığa uyğun olmayan idarəçilik yanaşmalarının aradan qaldırılması ilə səciyyələnilir. Əgər o dövrdə yaranmış xaos aradan qaldırılmasaydı, Azərbaycanın dövlətçiliyi ciddi təhlükə altına düşə bilərdi.

Belə bir vəziyyətdə ölkənin xilasını üçün yeni, güclü və təcrübəli bir liderə ehtiyac var

idi. Bu ehtiyacı məhz Heydər Əliyev qarşıladı. Onun zəngin siyasi və dövlətçilik təcrübəsi, reallıqları düzgün qiymətləndirmək bacarığı, daxili və xarici təzyiqlərə qarşı prinsipial və qətiyyətli mövqeyi Azərbaycanın taleyində həlledici rol oynadı. Məhz bu amillər sayəsində Azərbaycan müstəqilliyini qoruyub saxlaya, sabitlik və inkişaf yoluna qədəm qoya bildi.

Təbii ki, bu hadisələr Azərbaycanın gələcək taleyində xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Əgər o dövrdə mövcud xaos və anarxiya aradan qaldırılmasaydı, Azərbaycanın dövlət kimi mövcudluğu sual altına düşə bilərdi. Şübhəsiz ki, bu, tarixi bir proses idi və belə proseslərdə şəxsiyyətin rolu həlledici olur. Tarixi proseslərdə lider şəxsiyyət hadisələrin inkişafını ya sürətləndirir, ya da ləngidə bilər”.

Eyni zamanda o qeyd edib ki, bu baxımdan Heydər Əliyevin apardığı siyasətə bu günün prizmasından baxdıqda, onun uzaqgörənliyini və strateji yanaşmasını daha aydın görmək mümkündür: “Bu siyasətin davamı olaraq bu gün Azərbaycan öz torpaqlarını azad edib, məcburi köçkünlərin geri qayıdışı təmin olunur, ölkənin beynəlxalq nüfuzu durmadan artır. Eyni zamanda, Türkdövlətlərinin birliyi istiqamətində atılan addımlarda da Azərbaycan aparıcı, lokomotiv rolunu oynayır.

Azərbaycanın müasir tarixində Qurtuluş Günü – 15 iyun, təkcə ölkənin daxilində sabitliyin və dövlətçiliyin bərqərar olunması ilə deyil, həm də daha geniş coğrafiyada – Türkdünyasında inteqrasiya proseslərinin əsasının qoyulması ilə əhəmiyyətlidir. Əgər həmin dövrdə anarxiya aradan qaldırılmasaydı və Qurtuluş prosesi baş verməsəydi, bu gün həm Azərbaycanın müstəqil dövlət kimi mövcudluğu, həm də Türkdövlətlərinin bir araya gəlməsi real olmazdı. Bu gün Türkdövlətləri Təşkilatının lokomotivi kimi çıxış edən Azərbaycan məhz o tarixi dönüş nöqtəsindən – Heydər Əliyevin yenidən hakimiyyətə gəlişindən sonra bu rolu öz üzərinə götürə bildi. İlham Əliyevin liderliyində bu siyasət uğurla davam etdirilir və regionda Azərbaycan həm siyasi, həm iqtisadi, həm də mədəni inteqrasiyada aparıcı mövqeyə sahibdir.

Bu baxımdan, Qurtuluş Günü yalnız Azərbaycan üçün deyil, bütövlükdə Türkdünyası üçün də tarixi əhəmiyyətə malikdir. Bu günün qeyd olunması təkcə milli deyil, həm də ümumtürk dəyərlərinin təntənəsidir. Çünki əgər o dövrdə bu dönüş baş verməsəydi, Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi sual altında ola bilərdi və bu da Türkdünyasının bütövlüyündə ciddi boşluq yarada bilərdi”- deyə politoloq əlavə edib.

Xeyrənsə Piriyeva

Özəl məlumatların paylaşılması hansı risklər yaradır?

“Şəxsi məlumatların internet üzərindən oğurlanması bir neçə üsulla həyata keçirilə bilər. Ən çox yayılmış metod fişinq (phishing) hücumlarıdır, yeni istifadəçiyə e-poçt, SMS və ya saxta linklər vasitəsilə rəsmi qurum adı ilə müraciət olunur və həmin şəxs öz bank, şifrə və ya digər məxfi məlumatlarını bilmədən hücumçulara təqdim edir”. Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında İKT üzrə ekspert Elvin Abbasov deyib.

O bildirib ki, bundan əlavə, zərərli proqram təminatı (malware), təhlükəsiz olma-

ləmə funksiyalarını yerinə yetirməli, eləcə də maarifləndirmə proqramları həyata keçirməlidir. Şirkətlər, xüsusən texnoloji və xidmət təminatçıları istifadəçi məlumatlarının qorunması üçün texniki və inzibati tədbirləri təmin etməli, sertifikatlı təhlükəsizlik standartlarına əməl etməlidirlər. Eyni zamanda, fərdi istifadəçi də şüurlu davranmalı, şübhəli mənbələrdən uzaq durmalı və öz məlumat təhlükəsizliyinə dair minimum biliklərə sahib olmalıdır. Bu bir zəncirdir və ən zəif halqa ümumi təhlükəsizliyə təsir edir.

Antivirus proqramları şəxsi məlumatları qorumaqda nə qədər təsirlidir?

Antivirus proqramları məlumat təhlükəsizliyinin təminində önəmli rol oynasa da, təkbaşına tam qoruma təmin etmir. Onlar əsasən kompüterə və ya mobil cihazlara daxil olmuş virus, trojan, spyware kimi zərərli proqram təminatlarını aşkarlayaraq zərərsizləşdirmək üçün nəzərdə tutulub. Lakin fişinq hücumları və sosial mühəndislik taktikasına qarşı antiviruslar qeyri-effektiv ola bilər. Bu səbəbdən antivirus proqramları yalnız ümumi təhlükəsizlik sisteminin bir hissəsi kimi qəbul edilməli, istifadəçilər əlavə tədbirlərlə iki faktorlu autentifikasiya, təhlükəsiz şifrə siyasəti və proqram təminatlarının daim yenilənməsi ilə özlərini qorumağa çalışmalıdırlar.

İctimai Wi-Fi şəbəkələrində şəxsi məlumatlar necə risk altına düşür?

İctimai Wi-Fi şəbəkələri, xüsusilə şifrəsiz və ya zəif şifrələmə ilə təmin olunanlar, kibercinayətkarların müdaxilə etməsi üçün əlverişli mühit yaradır. Belə şəbəkələr vasitəsilə istifadəçilərin göndərdiyi məlumatlar (şifrələr, bank əməliyyatları, şəxsi mesajlar və s.) kibercinayətkarlar tərəfindən “man-in-the-middle” texnikası ilə ələ keçirilə bilər.

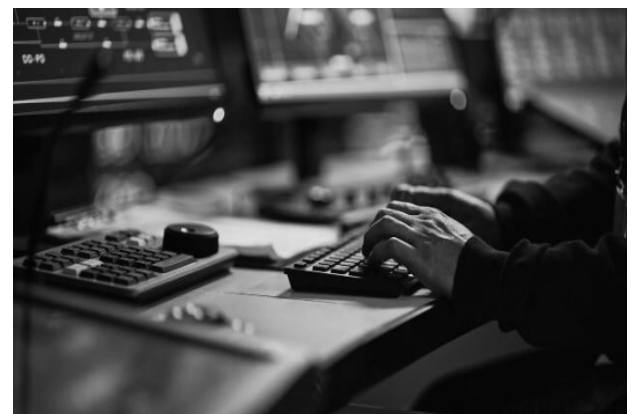
də şəxsi məlumatların ələ keçirilməsi mümkündür: “İstifadəçinin zəif şifrələrdən istifadə etməsi və ya eyni paroldan bir neçə platformada yararlanması da məlumat sızmalarına şərait yaradır.

Sosial şəbəkələrdə özəl məlumatların paylaşılması hansı risklər yaradır?

Sosial şəbəkələrdə özəl məlumatların paylaşılması, xüsusilə də doğum tarixi, ünvan, ailə üzvləri, məktəb və iş yeri kimi detalların açıq şəkildə qeyd olunması sosial mühəndislik hücumlarına zəmin yaradır. Kibercinayətkarlar bu məlumatlardan istifadə edərək istifadəçinin adından fırıldaqçılıq törədə, şifrələrə ehtimal əsasında giriş edə və hətta bank hesablarına daxil ola bilərlər. Digər tərəfdən, paylaşılan foto və lokasiya məlumatları vasitəsilə şəxs real vaxtda izlənilə və təhlükəli situasiyalara məruz qala bilər. Sosial şəbəkələrdə şərti olaraq “günahsız” görünən məlumatlar belə, birləşdirilərək ciddi təhlükə mənbəyinə çevrilə bilər.

Kibertəhlükələrə qarşı daha çox kim məsuliyyət daşımalıdır – istifadəçi, dövlət, yoxsa şirkətlər?

Kibertəhlükəsizlik kollektiv məsuliyyətdir və burada hər üç tərəfin üzərinə ciddi öhdəliklər düşür. Dövlət normativ hüquqi bazanı formalaşdırmalı, strateji nəzarət və tənzim-

Eyni zamanda, bəzi hallarda ictimai Wi-Fi şəbəkəsi adı ilə saxta şəbəkələr yaradılır və istifadəçilər bu “tələyə” düşərək məlumatlarını birbaşa hakerlərə ötürə bilərlər. Bu risklərdən qorunmaq üçün ictimai Wi-Fi üzərindən həssas əməliyyatlar aparmaqdan çəkinmək, mümkün olduqda VPN (Virtual Private Network) xidmətlərindən istifadə etmək və cihazın avtomatik bağlantı funksiyasını deaktiv etmək tövsiyə olunur”.

Söylü Ağazadə

Valideynlər bu risklərin qarşısını almaqda necə rol oynaya bilərlər?

“Uşaq hüquqları haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununun 15-ci maddəsinə əsasən, hər bir uşağın əqli və fiziki inkişafı üçün zəruri olan istənilən məlumatı axtarmaq, əldə etmək, ötürmək və yaymaq hüququ vardır. Həmin maddədə eyni zamanda göstərilir ki, uşaqların zərərli informasiyadan qorunması “Uşaqların zərərli informasiyadan qorunması haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə tənzimlənir”. Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında Azərbaycan Respublikasının Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin Uşaq məsələləri şöbəsinin baş məsləhətçisi Könül Tağızadə deyib.

O bildirib ki, “Uşaqların zərərli informasiyadan qorunması haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 30 oktyabr tarixli Qanunu 1 yanvar 2020-ci il tarixindən qüvvəyə minmişdir: “Qanun uşaqların yaşına uyğun informasiya əldə etmək hüququnun həyata keçirilməsi ilə əlaqədar olaraq uşaqların onlar üçün zərərli informasiyadan qorunması tədbirlərini müəyyən edir və bu sahədə yaranan münasibətləri tənzimləyir. Belə ki, uşaqlar öz yaş kateqoriyasına uyğun olmayan informasiya məhsullarından istifadə etməməlidir. Bir çox məşhur sosial şəbəkələr - “Instagram”, “Facebook”, “X”, “TikTok”, “Snapchat” və s. 12+ yaş kateqoriyası üzrə işarələnmiş olsa da, 12 yaşdan yuxarı olan uşaqların bu sosial şəbəkələrdən valideyn nəzarəti ilə istifadə etməsi tövsiyə olunur. “YouTube” platforması da digər adları çəkilən sosial şəbəkələr kimi 12+ (valideyn nəzarəti ilə) yaş kateqoriyası üzrə işarələnsə, daha kiçik yaşlı uşaqlar üçün xüsusi olaraq “YouTube Kids” platforması fəaliyyət göstərir ki, yaş kateqoriyası 3+ olaraq qeyd olunmuşdur.

Bütün dünyada internet təhlükəsizliyinin təmin olunması istiqamətində müəyyən işlər görülsə də, rəqəmsal mühitdə olan təhlükələrin qarşısını tam şəkildə almaq mümkün deyil. Bu səbəbdən cəmiyyətin hər bir üzvü kibertəhlükəsizliyini təmin etmək üçün ilk əvvəl özü, daha sonra ailəsini və yaxınlarını maarifləndirməlidir. Əlbəttə ki, uşaqlar rəqəmsal mühitdə ən həssas istifadəçi qrupudur, internetin təqdim etdiyi faydalarla yanaşı, orada yayılan zərərli məzmunlar onların psixoloji sağlamlığına mənfi təsir göstərə bilər. Nəzərə alsaq ki, uşaqlar internetdən tədris, rəqəmsal resursların əldə olunması, müxtəlif sahədə bilik və bacarıqların artırılması, asudə vaxtlarında inkişaf və əyləncə məqsədilə istifadə edirlər, onların internet təhlükəsizliyinin təmin olunması ən aktual məsələlərdəndir. Bunun üçün ilk öncə hansı informasiya məhsullarının uşaqlar üçün zərərli olduğunu bilmək lazımdır.

Uşaqlar üçün zərərli informasiya dedikdə, uşaqlar üçün nəzərdə tutulmayan və uşağın fiziki və ya psixi sağlamlığına mənfi təsir göstərən, o cümlədən təhrif olunmuş sosial təsəvvürlərin formalaşdırılması vasitəsilə onların mənəvi, psixi, fiziki və ya sosial inkişafında pozuntu yaranmasına səbəb olan məlumat nəzərdə tutulur.

“Uşaqların zərərli informasiyadan qorunması haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununda uşaqlar üçün zərərli informasiya

ya uşaqlar arasında dövriyyəsi qadağan edilən və müəyyən yaş qrupuna aid uşaqlar arasında dövriyyəsi məhdudlaşdırılan informasiya olmaqla 2 qrup üzrə dəqiq təsnifatlaşdırılmışdır. Uşaqlar arasında dövriyyəsi

qadağan edilən informasiyaya zorakılığı və qəddarlığı, cəmiyyət əleyhinə və hüquqazidd hərəkətləri, o cümlədən cinayətləri, uşaqların həyat və təhlükəsizliyinə potensial təhlükə yaradan əməlləri təbliğ edən, ailə institutunu nüfuzdan salan, əxlaqdan kənar leksik (söyüş) məzmunlu və s. informasiya aiddir. Müəyyən yaş qrupuna aid uşaqlar arasında dövriyyəsi məhdudlaşdırılan informasiyaya zorakılığı və qəddarlığı nümayiş edən, qorxu məzmunlu, qeyri-məişət leksik məzmunlu və s. informasiya aiddir.

Uşaqların rəqəmsal mühitdə qarşılaşa biləcəyi əsas təhlükələrə aiddir:

- Kiberzorakılıq, virtual məkanda qısınma və ya kiberbullinqlə üzləşmək;
- Kibercinayət hallarına məruz qalma - şifresiz Wi-Fi şəbəkəsi, təhlükəli linklər, QR kodlar, arzuolunmaz reklamlar nəticəsində şəxsi məlumatların, bank kartı məlumatlarının, sənədlərin, foto və videoların ələ keçirilməsi və yayılması;
- İnsan alverinin və ya uşaq əməyinin istismarının qurbanı olmaq - pis niyyətli yad insanlarla virtual tanışlıq nəticəsində şantaj və hədə-qorxuya məruz qalma, insan alverinin və ya uşaq əməyinin istismarının qurbanı olmaq .
- Filtsiz və nəzarətsiz internet şəbəkəsindən istifadə nəticəsində uşaqlar üçün zərərli sayılan informasiyaların (zorakılığı və

qəddarlığı, cəmiyyət əleyhinə və hüquqazidd hərəkətləri, o cümlədən cinayətləri, uşaqların həyat və təhlükəsizliyinə potensial təhlükə yaradan əməlləri təbliğ edən, ailə institutunu nüfuzdan salan, əxlaqdan kənar leksik (söyüş) məzmunlu və s. informasiya, milli və əxlaqi dəyərlərə qarşı təhqiredici əməlləri, qumar oyunlarını təbliğ edən saytlar və s.) əlçatan olması.

Valideynlər bu risklərin qarşısını almaqda necə rol oynaya bilərlər?

Uşaqların qayğısına qalmaq və onları tərbiyə etmək valideynlərin borcudur. Bu borcun yerinə yetirilməsinə dövlət nəzarət edir. Belə ki, valideynlər övladlarının rəqəmsal təhlükəsizliyini təmin etməli və onları təhlükələr barədə maarifləndirməlidirlər. Bunun üçün də özləri internet təhlükəsizliyi haqqında məlumatlı olmalıdırlar.

Uşaqların internet təhlükəsizliyi baxımından hər bir valideyn övladlarının internetdən istifadə müddətinin düzgün tənzimlənməsinə məsuliyyətlə yanaşmalı, uşaqların öz yaş kateqoriyasına uyğun informasiya məhsulundan faydalanmasına ciddi diqqət yetirməli, valideyn nəzarəti proqramlarından istifadə etməlidirlər.

Uşaqların zərərli informasiyadan qorunması məqsədilə, valideynlər üçün tövsiyələri diqqətinizə təqdim edirik:

- Valideynlər övladlarının öz yaş kateqoriyasına uyğun informasiya məhsulundan

fəadə etməsinə valideyn tərəfindən məhdudiyyət qoyulmalıdır.

- Uşaqlara sosial şəbəkələrdə tanımadığı insanlarla ünsiyyət qurmamağı, adı, soyadı, fotoşəkilləri, evinin və ya məktəbinin ünvanını, telefon nömrəsi, şifrələri və digər şəxsi məlumatlarını paylaşmamağı tapşırmaq lazımdır.

- Valideynlər övladları ilə daha çox vaxt keçirərək, onunla həmsöhbət olmalı, çətinliklərini, problemlərini, qorxularını dinləməli, uşağın ən etibarlı dostu olmalıdırlar .

Uşaqların zərərli informasiyadan qorunması ilə bağlı Dövlət Komitəsi tərəfindən hansı tədbirlər görülür? Gələcəkdə bu təhlükələri azaltmaq üçün hansı tədbirlər görülməlidir?

Dövlət uşaq siyasətini həyata keçirən dövlət orqanı kimi Dövlət Komitəsi tərəfindən uşaqların zərərli informasiyadan qorunması məqsədilə müxtəlif istiqamətdə işlər görülür:

- Bu sahədə mövcud qanunvericiliyin icrasına dövlət nəzarətində iştirak və normativ hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsi istiqamətində təkliflərin təqdim olunması;

“İnformasiya məhsulunun yaş təsnifatının aparılması üzrə ekspertlərə ixtisas attestatının verilməsi, attestatın qüvvədə olma müddətinin dayandırılması və ya ona xitam verilməsi, ekspertlərin və ekspert təşkilatlarının reyestrinin aparılması və onların fəaliyyətinə nəzarət məqsədilə Dövlət Komitəsində yaradılmış Müsəbiqə Komissiyasının işinin təşkili;

-İnformasiya məhsulunun yaş təsnifatının aparılması üzrə Ekspert Şurasının işinin təşkili;

-“Uşaqların zərərli informasiyadan qorunması haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 7-ci və 14.2-ci maddələrinə uyğun olaraq mətbu nəşrlərin və digər informasiya məhsullarının işarələnmədiyi və yaxud həmin Qanunun tələblərini pozmaqla işarələndiyi barədə məlumat əldə etdikdə, müstəqil şəkildə bu informasiya məhsullarının ekspertizasının təşkili;

-Uşaqların internet məkanında, sosial şəbəkələrdə zərərli informasiyadan qorunması istiqamətində təbliğat-təşviqat işinin aparılması;

-Mütəxəssislər, valideynlər və uşaqlar üçün təlimlərin təşkili;

-Bu sahədə analitik təhlillərin aparılması və maarifləndirmə vasitələrinin, çap məhsullarının hazırlanması.

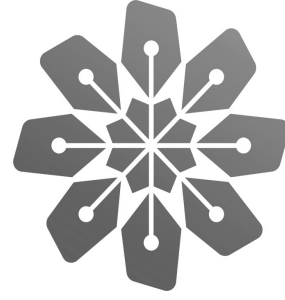
Hal-hazırda ölkənin bütün regionlarında Uşaq Səfirlər Məclisinin region nümayəndələri fəaliyyət göstərir. Hər region üzrə 20 nəfər fəal uşaqdan ibarət olan nümayəndəlik üzvləri hər biri yaşadığı şəhərlərdə, rayonlarda, hətta ucqar kəndlərdə uşaqların zərərli informasiyadan qorunması, eyni zamanda internet təhlükəsizliyi istiqamətində müvafiq maarifləndirilmə işinin aparılmasında iştirak edirlər. “Eyni zamanda bildirmək istərdik ki, “Uşaqların zərərli informasiyadan qorunması haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi haqqında” sənəd layihəsi hazırlanır. Sənəd layihəsində uşaqların zərərli informasiyadan müdafiəsi istiqamətində tədbirlərin gücləndirilməsi ilə bağlı bir çox yeni məqamlara toxunulmuşdur. Əlavə olaraq bildirmək istəyirik ki, “Uşaqlara dair Strategiyanın həyata keçirilməsi üzrə 2026–2030-cu illər üçün Fəaliyyət Planı”nın layihəsinin hazırlanmaqdadır. Sənəd layihəsində uşaqların zərərli informasiyadan qorunması istiqamətində bir çox prioritet məsələlərin yer alması nəzərdə tutulmuşdur” - deyərək, əlavə edib.

Söylü Ağazadə

Dünən ölkəmizin orta ümumtəhsil məktəblərində "Son zəng" mərasimləri keçirilib. "Səs" qəzeti Bakıdakı orta məktəblərin birindən- Səbail rayonunda yerləşən 162 nömrəli orta məktəbdən reportaj hazırlayıb.

162 nömrəli məktəb paytaxtın və ölkənin ən yaxşı göstəricilərə malik təhsil ocaqlarından biridir. 100-dən çox yaşı olan məktəbdə Azərbaycan və rus sektorları üzrə 1700 şagird təhsil alır. Bu gün məktəbin dörd 11-ci sinfindən (A,B, C, L) ümumilikdə 92 şagird məzun olur. Bu müasir məktəbdə maraqlı şənlilik və vida mərasimi təşkil olundu. Tədbirdə məktəbin müəllim və məzunları ilə yanaşı, çox sayda valideyn də iştirak edirdi.

Azərbaycan dövlət himninin səslənməsi ilə açılışı olan tədbirdə Vətən uğrunda həlak olan şəhidlə-

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə "Uşaq və gənclərin fiziki və mənəvi inkişafı" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb.

11 illik unudulmaz məktəb yolunun son zəngi: 162 nömrəli məktəbdən REPORTAJ

yanaşıb, özlərini bir şəxsiyyət kimi aparıblar. O, bu günkü məzunların ölkəmizə və xalqımıza layiqli gənclər kimi yetişməsinə əməyi olan valideynlərə və məktəbin müəllimlərinə təşəkkürünü bildirib.

Sonra söz tədbirin şərəf qonaqları olan şəhid analarına verildi. Onlar qeyd etdilər ki, Vətəni qorumaq üçün canlarından keçən şəhidlərimiz, o cümlədən bu məktəbin məzun olmuş şəhidlər gələcək nəsillərimizin təhlükəsiz yaşaması üçün özlərini qurban veriblər. Şəhid anaları bildirdilər ki, bu gün həyata atılan gənclər də onların yarımçıq qalmış amallarını yerinə yetirəcək- ölkəmizin daha da güclənməsini təmin edəcəklər.

Məzunlar fəxri kürsüdə əyləşmiş məktəb müəllimlərinə və şəhid analarına gül hədiyyə ediblər, onlara dərin minnətdarlıqlarını ifadə ediblər.

Daha sonra tədbirin fəxri qonağı seçilmiş 2 məzun valideyninə söz verilib. 11 sinfinin şagirdi Altay Bayramlının anası jurnalist Lələ Mehralı məzunları təbrik edib, onlara uğurlar arzulayıb, həmçinin məktəbin direktoru Nərgiz Əmiraslanovanın, 11 L sinfinin rəhbəri Təzəgül Əliyevanın təmsilində bütün pedaqoji heyətə öz minnətdarlığını bildirib. Valideyn qeyd edib ki, bu 11 il ərzində bütün müəllimlər uşaqların bir şəxsiyyət kimi təhsilli və tərbiyəli yetişdirilməsi üçün əvəzədləməz rol oynayıblar və böyük zəhmət çəkiblər.

Digər məzun valideyni Rəna xanım da məzunları təbrik edib, onlara uğurlar arzulayıb. O qeyd edib ki, 11 il ərzində müəllimlərin böyük zəhməti ilə bu məzunlar orta təhsillərini tamamayıb, yeni həyata atılıblar. Valideyn məzunlara tələbə həyatı arzulayıb.

Rəsmi hissə başa çatdıqdan sonra məzun siniflər öz hazırladıqları bədii proqramla çıxış ediblər. Məzunlar Azərbaycan mədəniyyəti və klassik musiqisi əsasında hazırladıqları rəqsləri nümayiş etdiriblər. Havaya rəngarəng şarlar buraxılıb. Daha sonra məktəbin müəllimləri də məzunları təbrik edib, öz ürək sözlərini deyiblər.

Sonda bütün məzun siniflər birgə şəkildə rəqs ediblər, yallı gediblər.

Nəhayət mərasimin kulminasiya nöqtəsi gəlib çatdı. 1-ci sinif şagirdləri şərti son zəngi çalaraq məktəb həyatında dövrə vurdular. Bu sonuncu zəng məzunların məktəb həyatının başa çatdığını bildi-

rən kədərli bir zəng səsi, eyni zamanda onların yeni həyata start verdiklərinin müjdəçisi olan sevincli bir zəng səsi idi.

Müəllimlər məzunları ilə vidalaşaraq, onların 11 illik təhsil həyatlarından maraqlı xatirələrini danışdılar. Mərasim şagird, müəllim və valideynlərin kollektiv xatirə fotolarının çəkilməsi ilə başa çatdı.

Məzunları son dəfə sinif yoldaşları ilə öz siniflərinə qalxıb və gözəl bəzədilmiş sinif otağı ilə vidalaşıblar.

Məzunlara əvvəldən hazırlanmış xatirə albomları- "Venetka"lar paylanıb.

Daha sonra məzunlar məktəbin həyatından çıxaraq artıq müstəqil həyata atılıblar və son dəfə birlikdə gəzintiye yollanıblar. Səs Media Qrupu olaraq bütün məzunlara gələcək həyatlarında uğurlar arzulayıb, Vətənimizə və xalqımıza layiqli övladlar kimi qalmalarını diləyirik.

Elçin Bayramlı

rin xatirəsi yad edilib.

Məktəbin direktoru Nərgiz Ələkbərova bütün məzunları təbrik edərək, onlara gələcək həyatların-

da uğurlar arzuladı. Direktor qeyd etdi ki, bu gün məzun olan şagirdlər məktəb həyatı boyu müəllimlərə hörmət və dərslərə məsuliyyətlə

“Taksi xidmətində ciddi dəyişikliklər baş verir”

“Son illər ərzində Azərbaycanda sərnişin daşıma sahəsində ciddi dəyişikliklər müşahidə olunmaqdadır. Xüsusilə Uber, Bolt, Yandex kimi beynəlxalq onlayn taksi platformalarının ölkə bazarına daxil olması taksi xidmətlərində əhəmiyyətli dərəcədə ucuzlaşma və əlçatanlığın artması ilə nəticələnmişdir.

Ekspert mühüm məqamlar barədə danışdı

Bu platformalar vasitəsilə göstərilən xidmətlər sürət, rahatlıq və əlverişli qiymətlərlə seçildiyi üçün qısa müddət ərzində geniş istifadəçi auditoriyasına sahib olmuşdur”. Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında nəqliyyat məsələləri üzrə ekspert İlqar Hüseynli deyib. Onun sözlərinə görə, əvvəllər, bazarda “*777”, “*1111” kimi bir sıra yerli taksi şirkətləri kifayət qədər aktiv fəaliyyət göstərirdi: “Onlar əsasən fərdi şəxslərin avtomobillərini xidmətə cəlb etməklə taksi sahəsində öz mövqelərini qoruyurdular. Lakin rəqəmsal platformaların gətirdiyi texnoloji üstünlüklər və qiymət rəqabəti fonunda bu şirkətlərin əksəriyyəti fəaliyyətlərini məhdudlaşdırmaq və ya tamamilə dayandırmaq məcburiyyətində qaldılar.

Bu prosedə yalnız neqativ prizmadan baxmaq düzgün olmazdı. Əslində, burada söhbət inhisarçılıqdan deyil, sərbəst bazar iqtisadiyyatında baş verən normal rəqabət prosesindən gedir. Uber və Bolt kimi beynəlxalq şirkətlərin fəaliyyəti nəticəsində bazarda tələbat və təklif arasında daha səmərəli balans yarandı, qiymətlər sabitləş-

di və xidmətin keyfiyyəti yüksəldi”. Ekspert qeyd edib ki, digər tərəfdən, bu rəqabət nəticəsində vətəndaşlar daha ucuz, sürətli və keyfiyyətli xidmətlərdən istifadə etmək imkanı qazandılar: “Bu da göstərir ki, açıq bazar iqtisadiyyatında rəqabət yalnız şirkətlərin deyil, həm də istehlakçıların xeyrinə işləyir.

Eyni zamanda qeyd edilməlidir ki, yerli taksi şirkətləri də müasir texnologiyalara uyğunlaşmalı, onlayn sifariş sistemlərini təkmilləşdirməli və xidmət keyfiyyətini artırmalıdır ki, rəqabətə davam gətirə bilsinlər. Dövlətin də bu sahədə rəqabətli mühiti qorumağa və həm milli, həm də xarici şirkətlər üçün bərabər şərait yaratmağa davam etməsi vacibdir. Nəticə olaraq, taksi xidmətləri bazasında baş verən bu dəyişikliklər bir tərəfdən rəqabəti gücləndirmiş, digər tərəfdən isə xidmətin əlçatanlığı və keyfiyyətini artırmışdır. Bu, iqtisadi baxımdan sağlam və cəmiyyət üçün faydalı bir inkişaf kimi qiymətləndirilə bilər” - deyə o əlavə edib.

Xeyransə Piriyeva

“Real” bu futbolçuya 1 milyard avro qiymət qoydu!

“Real”ın futbolçusu Raul Asensio ilə imzalayacağı yeni müqavilənin detalları ortaya çıxıb. QOL.az xəbər verir ki, bu barədə AS məlumat yayıb. Madrid təmsilçisi 22 yaşlı müdafiəçi ilə 6 illik müqavilə bağlayacaq. Müqavilədə 1 milyard avroluq satın alma məd-dəsi də yer alacaq.

Asensionun hazırkı müqaviləsi 2026-cı ilin yayına qədərdir. Qeyd edək ki, ispaniyalı futbolçu ötən mövsüm La Liqada 23 oyun keçirib və 1 məhsuldar ötürmə verib.

“SƏS” qəzetinə abunə kampaniyası davam edir!

«SƏS» QƏZETİNƏ
ABUNƏ OLMAQ İSTƏYƏNLƏR
AŞAĞIDAKI YAYIM
ŞİRKƏTLƏRİ İLƏ ƏLAQƏ
SAXLAYA BİLƏRLƏR

1. Azərpoçt Poçtdaşıma Mərkəzi – 0125984955, 0552004544
2. Azərmətbuat Yayım MMC – 0124411991, 0124404694
3. Səma Mətbuat Yayım – 0125940252, 0503336969
4. Pressainform MMC – 0125115191, 0504560835, 0553156002
5. Qaya Mətbuat yayım – 0125667780, 0502352343
6. Ziya LTD – 0124977696, 0503067744

1 nüsxə 1 aylığı 13.20 AZN

6 aylıq 79.20 AZN

1 illik 158.40 AZN

ABUNƏÇİLƏRİMİZİN
XİDMƏTİNDƏYİK
Müraciət, şikayət, yazı,
təbrik və başsağlıqlarınızı
dərc etməyə hazırıq!

Bank kartlarından 6 min manatdan çox pul oğurlanıb

Vətəndaşların bank kartlarından iyunun 13-də 6338 manat pul oğurlanıb. Bu barədə SİA-ya Daxili İşlər Nazirliyindən məlumat verilib. Belə ki, bir sıra şəxslərin bank hesablarından 1400, 756, 750, 700, 490, 399, 392, 300, 200, 200, 135, 76, 73, 64, 50, 38, 30, 15 AZN və 159 ABŞ dolları məbləğlərində vəsaitlər kiberyolla oğurlanıb.

“Vətəndaşlar bilməlidir ki, bank kartlarının CVV/CVC kodu, istifadə müddəti və SMS-lə göndərilən OTP (birdəfəlik şifrə) məlumatları mütləq şəkildə məxfi saxlanmalıdır. Bu məlumatların üçüncü şəxslərlə paylaşılması nəticəsində bank hesablarından pul oğurluğu, vətəndaşın adından kredit və digər maliyyə əməliyyatları həyata keçirilə

bilər. Təvsiyə olunur ki, naməlum nömrələrdən gələn zəng və mesajlara cavab verilməsin, heç bir halda şəxsi və maliyyə məlumatları paylaşılmasın, şübhəli ünsiyyət zamanı əlaqə dərhal dayandırılсын və nömrə blok edilsin”, - deyə məlumatda qeyd edilib.

Baş redaktor:
Bəhruz Quliyev

Ünvanımız:
Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyli
küçəsi, 66.
Şəhadətnamə: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az
“ƏLİNCƏ” AZƏRBAYCAN XEYRİYYƏ
CƏMİYYƏTİNİN ORQANI.
QƏZET 1991-Cİ İL
YANVARIN 11-DƏN ÇIXIR
Tel: 598-33-90
Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi
ilə müəllifin mövqeyi
üst-üstə düşməyə bilər.

**Qəzet bazar və
bazar ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur**

Tiraj: 3000